

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA
Cankarjeva 5, p.p.1696, 1001 Ljubljana

T: 01 425 41 89
F: 01 425 20 87
E: mf.uppd@mf-rs.si
www.uppd.gov.si

**POROČILO O DELU URADA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PREPREČEVANJE PRANJA
DENARJA
ZA LETO 2014**

Ljubljana, 27.11.2015

1	UVOD	4
1.1	PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA	4
1.2	ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA	5
2	DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ	7
2.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR	7
2.2	NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA.....	8
2.2.1	<i>Nakazila na račune v države s seznama</i>	<i>9</i>
2.2.2	<i>Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama</i>	<i>10</i>
2.3	PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI	11
3	DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ	12
3.1	ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	12
3.1.1	<i>Prijavitelji.....</i>	<i>12</i>
3.1.2	<i>Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev</i>	<i>14</i>
3.1.3	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1.....</i>	<i>15</i>
3.1.4	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1</i>	<i>17</i>
3.1.5	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj</i>	<i>17</i>
3.1.5.1	<i>Analiza informacij.....</i>	<i>18</i>
3.1.5.2	<i>Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)</i>	<i>19</i>
3.1.5.2.1	<i>Ugotovitve in izvedeni ukrepi FURS</i>	<i>20</i>
3.1.6	<i>Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev transakcij</i>	<i>20</i>
3.1.7	<i>Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja</i>	<i>20</i>
3.1.8	<i>Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja</i>	<i>21</i>
3.1.9	<i>Tipologija sumljivih transakcij</i>	<i>21</i>
3.2	ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM	24
4	SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA	25
4.1	KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT	25
4.1.1	<i>Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja.....</i>	<i>25</i>
4.1.2	<i>Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja</i>	<i>26</i>
4.1.3	<i>Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad ..</i>	<i>27</i>
4.1.4	<i>Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja</i>	<i>29</i>
4.2	PREDLOG UKREPOV.....	31
5	PREVENTIVA IN NADZOR	33
5.1	PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT	33
5.1.1	<i>Spremembe in dopolnitve ZPPDFT</i>	<i>33</i>
5.1.2	<i>Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT</i>	<i>33</i>
5.2	DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES	34
5.2.1	<i>Svet Evrope</i>	<i>34</i>
5.2.1.1	<i>Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)</i>	<i>34</i>
5.2.1.2	<i>Delovna skupina za Finančne storitve.....</i>	<i>35</i>
5.2.2	<i>Evropska unija</i>	<i>35</i>
5.2.2.1	<i>Komisija, Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranja terorizma - EGMLTF....</i>	<i>35</i>
5.2.2.2	<i>Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije</i>	<i>36</i>
5.3	SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU	36
5.3.1	<i>Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji</i>	<i>36</i>
5.4	NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH	37
5.4.2.1	<i>Splošna ocena stanja</i>	<i>37</i>
5.4.2.2	<i>Druge kršitve.....</i>	<i>38</i>
5.4.3.1	<i>Bančni sektor.....</i>	<i>39</i>
5.4.3.2	<i>Borzo posredniške družbe (BPD)</i>	<i>39</i>
5.5	OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV	39
5.6	INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA	40
6	MEDNARODNO SODELOVANJE	42
6.1	MULTILATERALNO SODELOVANJE	42
6.1.1	<i>Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT</i>	<i>42</i>
6.2	BILATERALNO SODELOVANJE	43

6.2.1	<i>Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT</i>	43
6.2.1.1	<i>Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov.....</i>	45
6.2.2	<i>Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198</i>	45
6.2.3	<i>Ostale oblike mednarodnega sodelovanja</i>	46
7	DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE	48
7.1	ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE	48
7.1.1	<i>Gibanje in struktura kadrov.....</i>	48
7.1	FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE	49
7.2	INFORMATIKA	49
8	POVZETEK	51

1 UVOD

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Ur. l. RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12-ZIS-E in 19/14; v nadaljevanju: ZPPDFT) v 72. členu določa, da mora Urad RS za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju Urad) najmanj enkrat letno o svojem delu poročati Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o delu Urada za leto 2014 je že devetnajsto poročilo Vladi RS, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2014 do dne 31. 12. 2014. Navedeno obdobje je glede statističnih in drugih številčnih podatkov prikazano posebej, zaradi primerjav med leti pa so v poročilu podani tudi določeni podatki iz prejšnjih obdobj.

1.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA

Urad je bil ustanovljen z Zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Ur. l. RS, št. 71/94) kot organ v sestavi Ministrstva za finance. Na podlagi 19. člena tega zakona je Urad formalno pričel z delom dne 1. 1. 1995. Urad je tudi po reorganizaciji državne uprave in po uveljavitvi Zakona o državni upravi (Ur. l. RS, št. 52/2002) ter Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Ur. l. RS, št. 58/2003) ostal organ v sestavi Ministrstva za finance. Vsebinsko in formalno podlago za delovanje Urada so, poleg že omenjenih predpisov, v obravnavanem obdobju predstavljali še naslednji zakonski in podzakonski akti ter predpisi EU:

- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Ur.l. RS št. 60/07), ki je pričel veljati dne 21. 7. 2007;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Ur.l. RS, št. 19/10, ZPPDFT-A), ki je pričel veljati 18. 3. 2010;
- Zakon o dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Ur.l. RS št. 77/11, ZPPDFT-B), ki je pričel veljati 18. 10. 2011;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Ur.l. RS, št. 19/14, ZPPDFT-C), ki je pričel veljati 1.4.2014;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (Ur.l. RS št. 108/12, ZIS-E), ki je pričel veljati 1. 1. 2013;
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Ur.l. RS št. 90/11);
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Ur.l. RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Ur.l. RS št. 10/08);
- Kazenski zakonik (Ur.l. RS, št. 50/12, KZ-1-UPB-2);
- Zakon o kazenskem postopku (Ur.l. RS, št. 32/12, ZKP-UPB8);
- Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Ur.l. RS, št. 98/04-UPB1 in 65/08-ZOPOKD-B);
- Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Ur. l. RS, št. 91/11-ZOPNI)
- Zakon o bančništvu (Ur.l. RS, št. 99/10-UPB5 in 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Ur. l. RS, št. 58/09, 34/10-ZPlaSS-A, 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Ur. l. RS, št. 108/10- ZTFI-UBP3);
- Zakon o deviznem poslovanju (Ur. l. RS, št.16/08, ZDP-2 in št. 85/2009, ZDP-2A);
- Zakon o ratifikaciji konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi (Ur. l. SFRJ, MP, št. 14/90);
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Ur. l. RS, št. 24/10);

- Zakon o ratifikaciji kazenskopravne konvencije Sveta Evrope o korupciji (Ur. l. RS, št. 26/00 - MP, št.7/00) ter Zakon o ratifikaciji Dodatnega protokola h Kazenskopravni konvenciji o korupciji (Ur. l. RS – MP, št. 17/04);
- Zakon o ratifikaciji konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (Ur. l. RS - MP, št. 1/01);
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Ur. l. RS – MP, št. 14/04);
- Zakon o ratifikaciji mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Ur. l. RS – MP, št. 21/04);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005);
- Direktiva Komisije 2006/70/ES z dne 1. avgusta 2006 o določitvi izvedbenih ukrepov za direktivo 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede opredelitve politično izpostavljene osebe in tehničnih meril za postopke poenostavljene dolžnosti skrbnosti pri ugotavljanju identitete stranke ter izjeme na podlagi finančne dejavnosti, ki poteka zgolj občasno ali v omejenem obsegu (UL L št. 214 z dne 4. 8. 2006);
- Sklep Sveta št. 2000/642/PNZ dne 17. oktobra 2000 o sodelovanju med finančnimi obveščevalnimi enotami držav članic pri izmenjavi informacij (UL L št. 271 z dne 24. 10. 2000);
- Okvirni sklep Sveta št. 2001/500/PNZ z dne 26. junij 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in odvzemu predmetov in premoženjske koristi, ki izvirajo iz kaznivih dejanj (UL L št. 182 z dne 5. 7. 2001);
- Uredba (ES) št. 1889/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 10. 2005 o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005).
- Uredba (ES) št. 1781/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev (UL L št. 345 z dne 8. 12. 2006);
- Uredba Sveta (ES) št. 1110/2008 z dne 10. novembra 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L št. 300 z dne 11. 11. 2008).

Urad je pri delu upošteval tudi nekatere mednarodne predpise, ki formalno niso sestavni del pravnega reda RS, vendar pa se je Slovenija zaradi članstva v nekaterih mednarodnih organizacijah zavezala, da bo svojo zakonodajo uskladila s temi predpisi (Priporočila FATF¹).

1.2 ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA

Sistem odkrivanja pranja denarja je z uveljavitvijo preventivnih zakonov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma² ter z ustanovitvijo uradov za preprečevanje pranja denarja, ki so po svetu nastali pred 20 leti, namenil pomembno vlogo tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam) in uradom za preprečevanje pranja denarja. Mednarodno uveljavljen izraz za te urade je *Financial Intelligence Unit – FIU*, oziroma v prevodu »finančna obveščevalna enota«, kar poenostavljeno pomeni, da je ena od njegovih nalog pošiljanje finančnih in drugih obveščevalnih podatkov pristojnim organom. Ta naloga urada je razvidna tudi iz definicije že omenjene Projektna skupine za finančno ukrepanje – FATF, po kateri so uradi za preprečevanje pranja denarja **»osrednji državni organ za sprejemanje, analiziranje in obveščanje pristojnih organov o sumljivih transakcijah in drugih morebitnih podatkih o pranju denarja ali financiranju terorizma«**.

Glede na organizacijsko obliko se uradi po svetu delijo na administrativne, policijske, tožilske/sodne in hibridne vrste, največ je prvih (v skoraj polovici držav članic EU). Tudi naša država se je odločila za administrativni tip urada, ki nima policijskih pooblastil, s čemer je poleg odkrivanja poudarjena tudi njegova vloga pri preprečevanju³ pranja denarja in financiranja terorizma. Prednost takih uradov je v možnosti razvijanja zaupanja in sodelovanja urada z zavezanci in njegova hitra odzivnost. Urad je torej administrativni organ v sestavi Ministrstva za finance in deluje v vlogi posrednika med

¹ Projektna skupina za finančno ukrepanje (*Financial Action Task Force - FATF*) je vodilno mednarodno telo za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, ki postavlja mednarodne standarde na tem področju (40 priporočil FATF iz februarja 2012). Deluje pod okriljem OECD vendar ni njegovo telo. Slovenija ni članica te skupine predvsem zaradi strateške odločitve FATF, da za stalne članice sprejme le še redke države (ob upoštevanju največje možne velikosti FATF, enakomerne geografske zastopanosti držav članic in pomembnosti, oziroma moči posameznega gospodarstva).

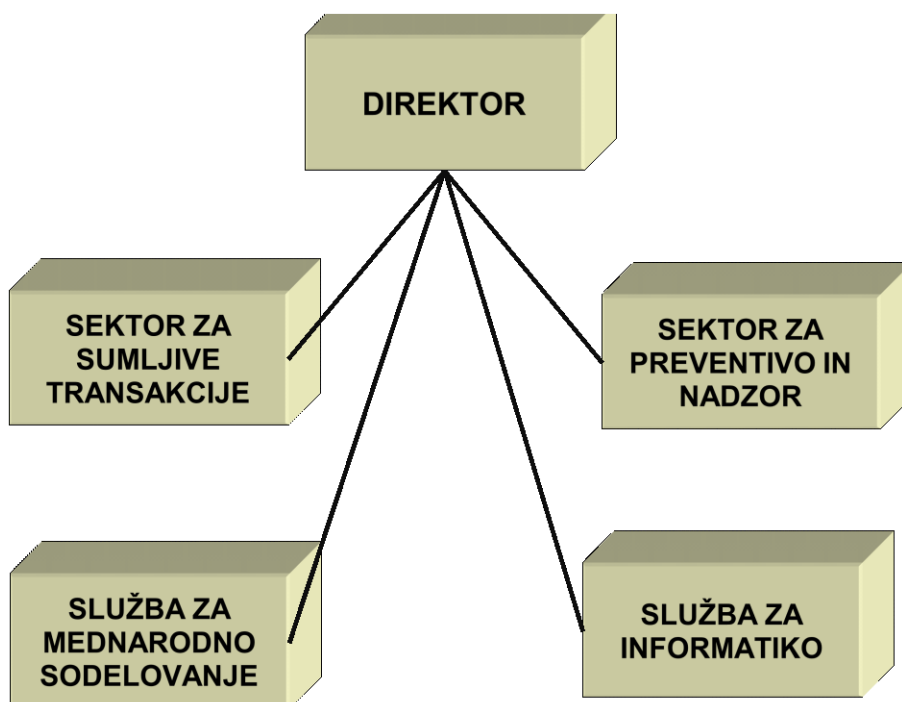
² Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v naši nacionalni zakonodaji uzakonjeno v Kazenskem zakoniku leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja in bil Ustanovljen Urad RS za preprečevanja pranja denarja.

³ Naloge Urada, ki se nanašajo na preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma so predlaganje sprememb predpisov, pripravljanje smernic za zavezance, sodelovanje pri pripravi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij, sodelovanje pri strokovnem usposabljanju zavezancev, spremljanje tipologij in trendov.

institucijami finančnega sistema na eni, ter organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj na drugi strani. V skladu s pooblastili analizira sporočene sumljive transakcije, ki mu jih sporočajo zavezanci in če pri tem ugotovi razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, ali drugih kaznivih dejanj, zbrane podatke kot obvestilo ali informacije pošlje v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom, kakršna sta pri nas policija in tožilstvo. V zvezi z obvestili Urada policiji/tožilstvu je pomembno vedeti, da gre za obveščevalne podatke, ki pretežno vsebujejo občutljive finančne podatke, in ne za kazenske ovadbe v smislu Zakona o kazenskem postopku (ZKP).

Organizacijska shema Urada, se je v letu 2004 na podlagi sprememb Zakona o javnih uslužbencih (Ur. l. RS, št. 56/2002) in na podlagi Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in nazivih v organih javne uprave in pravosodnih organih (Ur. l. RS, št. 58/2003), bistveno spremenila in vse do leta 2013 ostala enaka. V začetku leta 2014 je bila organizacijska struktura Urada spremenjena, saj je bila ukinjena Služba za analitiko.

Organizacijska shema Urada

2 DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ

Urad od organizacij, ki so navedene v 4. členu ZPPDFT, in carinskih organov prejema podatke o vseh transakcijah nad določenim zneskom, in sicer:

- o vseh gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR (v nadaljevanju gotovinske transakcije),
- od 18. 10. 2011 o vseh nakazilih nad 30.000 EUR, ki so bila na zahtevo stranke izvršena na račune v državi oz. na račune fizičnih in pravnih oseb s prebivališčem oziroma sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranje terorizma - seznam teh držav objavlja Urad na svoji spletni strani (v nadaljevanju nakazila nad 30.000 EUR) in
- o prenosih gotovine v vrednosti nad 10.000 EUR čez slovenski del meje Evropske Skupnosti na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1889/2005 z dne 26.10.2005 o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (v nadaljevanju prenos gotovine).

2.1 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR ⁴

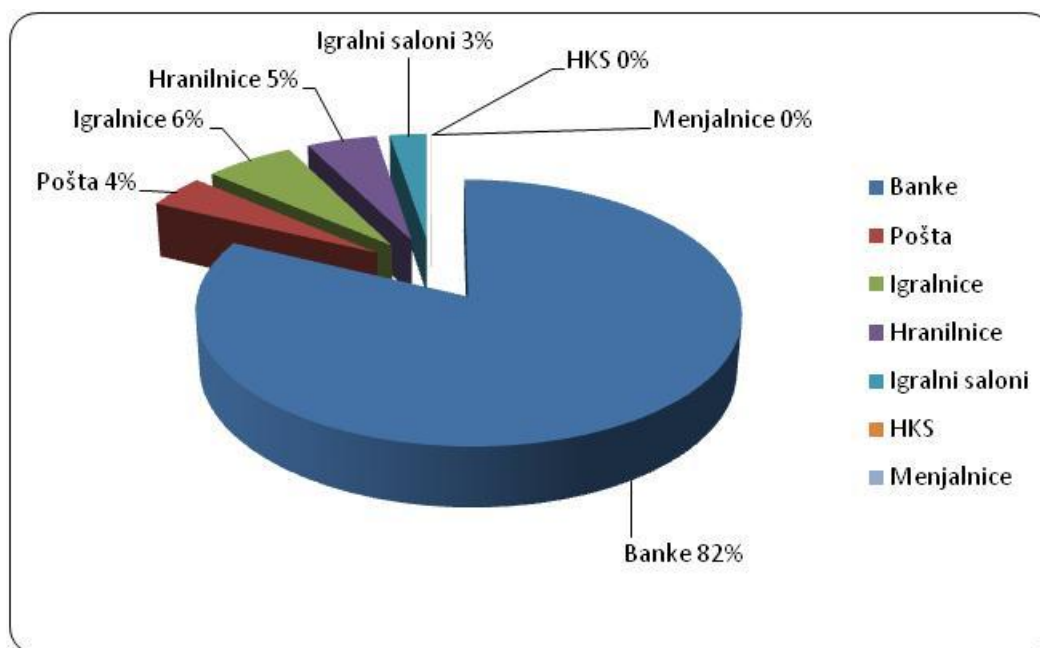
V letu 2014 je Uradu sporočilo gotovinske transakcije nad 30.000 EUR 41 različnih organizacij. Na predpisanih obrazcih je bilo sporočenih **13.548 gotovinskih transakcij**, katerih skupna vrednost je znašala **974.279.746 EUR**. V letu 2013 je bilo sporočenih **17.181** gotovinskih transakcij v skupni vrednosti **1.241.321.026 EUR**. Primerjava med letoma pokaže, da se je število sporočenih gotovinskih transakcij v letu 2014 zmanjšalo za 22 %, za prav toliko pa se je zmanjšala tudi skupna vrednost transakcij.

Podrobnejši pregled števila gotovinskih transakcij je prikazan v Tabeli 1 in Grafu 1, ter po posameznih organizacijah v Preglednici 1 (v prilogi).

Tabela 1: Število in delež gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v obdobju 2013 - 2014 po prijaviteljih

Organizacije	2013		2014		Indeks
	Število	Delež	Število	Delež	
Banke	14.898	86,7%	11.115	82,0%	75
Pošta	729	4,2%	565	4,2%	78
Igralnice	727	4,2%	849	6,3%	117
Hranilnice	469	2,7%	666	4,9%	142
Igralni saloni	348	2,0%	348	2,6%	100
HKS	8	0,05%	5	0,0%	63
Menjalnice	2	0,01%	0	0,0%	0
Skupaj gotovinske transakcije	17.181	100%	13.548	100,0%	79

⁴Med navedenimi podatki niso zajeti podatki iz obrazcev o sumljivih transakcijah in podatki o prenosih gotovine nad 10.000 EUR čez mejo Skupnosti. Omenjene podatke prikazujemo posebej

Graf 1: Struktura gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v letu 2014 po prijaviteljih

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da so k celotnemu številu sporočenih gotovinskih transakcij, tako kot že vsa leta poprej, največ prispevale gotovinske transakcije, sporočene iz bančnega sektorja. Povprečna višina transakcije je znašala 71.931 EUR, kar je praktično enako kot prejšnje leto (72.250 EUR).

Po sektorjih se povprečna vrednost sporočenih gotovinskih transakcij s strani bank v višini 73.962 EUR glede na prejšnje leto ni bistveno spremenila (73.051 EUR). Najvišja povprečna vrednost sporočenih gotovinskih transakcij je bila podobno kot prejšnja leta sporočena iz sektorja igralnic (80.555 EUR) in najnižja v sektorju hranilno-kreditnih služb (46.160 EUR).

Na dan 31. 12. 2014 je bilo v računalniški evidenci Urada zavedenih 553.597 gotovinskih transakcij. Po kripto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinoja HIT Nova Gorica.

2.2 NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V skladu z drugim odstavkom 38. člena ZPPDFT morajo organizacije od 18. 10. 2011 najpozneje v treh delovnih dneh Uradu sporočiti podatke o vsakem nakazilu nad 30.000 EUR, ki je bilo na zahtevo stranke izvršeno na račune fizičnih in pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma na račune v te države (v nadaljevanju nakazila). Seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma (v nadaljevanju seznam držav), se je v letu 2014 spremenil trikrat, konec leta pa je seznam zajemal 33 držav⁵.

V času od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 so organizacije Uradu sporočile skupno **4.406 nakazil** v skupni vrednosti **571.887.071 EUR**. Od tega je bilo **3.117 nakazil oziroma 70,74 % vseh nakazil v skupni vrednosti 426.635.801 EUR izvršenih v imenu domačih pravnih oseb** (kar predstavlja 74,60 % skupne vrednosti vseh nakazil), 1.147 nakazil oziroma 26,03 % vseh nakazil v skupni vrednosti 126.932.670 EUR je bilo izvršenih v imenu tujih pravnih oseb in 142 nakazil oziroma 3,22 % vseh nakazil v imenu fizičnih oseb. **Prejemniki teh nakazil so bila v večini primerov tuja podjetja**, in sicer je bilo na račune tujih podjetij izvršenih **4.062 oziroma 91,37 % nakazil v skupni vrednosti**

⁵ Iran, DLR Koreja, Alžirija, Ekvador, Indonezija, Mjanmar (Burma), Bosna in Hercegovina, Andora, Anguila, Aruba, Bahami, Belize, Bermuda, Britanski deviški otoki, Caymanski otoki, Cookovi otoki, Gibraltar, Guernsey, Otok Man, Jersey, Liechtenstein, Macao, Malezija, Monako, Montserrat, Nizozemski Antili, Palau, Panama, Samoa, Sejšeli, Turks in Caicos otoki, Vanuatu, in Ciper v prilogi.

547.501.954 EUR (kar predstavlja 95,73 % skupne vrednosti vseh nakazil). Poleg tega je bilo 126 nakazil oziroma 2,85% vseh nakazil izvršenih fizičnim osebam in 207 nakazil oziroma 0,45% vseh nakazil slovenskim pravnim osebam z računi v državah iz seznama.

Če podatke o nakazilih v letu 2014 primerjamo s podatki iz leta 2013 ugotovimo, da je prišlo do precejšnjega porasta tako števila nakazil (za 65,32 %), kot skupnega zneska izvršenih nakazil (za 77,91%), pri čemer je struktura nakazil glede na tip osebe, za katero se izvaja nakazilo in glede na tip osebe prejemnika nakazila ostala podobna. Iz analize izhaja, da se je obseg teh nakazil povečal zaradi uvrstitve Bosne in Hercegovine v juliju 2014 na seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja. V letu 2014 je bilo tako podjetjem s sedežem v Bosni Hercegovini, izvršenih 1.466 nakazil v skupnem znesku 177.495.450 EUR.

V nadaljevanju poročila prikazujemo **nakazila izvršena na račune tujih podjetij**, ki predstavljajo veliko večino vseh nakazil, kot je razvidno zgoraj, in sicer ločeno:

- nakazila, ki so bila izvršena **na račune v države s seznama**, ne glede na državo sedeža oziroma prebivališča prejemnika, in
- nakazila, ki so bila izvršena v dobro **pravnih oseb s sedežem v državah s seznama**, ne glede na državo, v katero so bila sredstva nakazana. Večina nakazil je tako vsebovanih v obeh prikazih.

2.2.1 Nakazila na račune v države s seznama

Na račune pri finančnih institucijah v državah s seznama je bilo izvršenih skupno **3.617 nakazil** v skupni vrednosti **493.494.706 EUR** na račune pretežno tujih podjetij. Pri tem država sedeža podjetja ni vedno enaka državi nakazila.

Tabela 2: Nakazila nad 30.000 EUR v države, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma v času od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

DRŽAVA NAKAZILA	ŠT.NAKAZIL	V EUR	DELEŽ %
ALŽIRIJA	1	45.920	0,01
ANDORA	9	4.630.452	0,94
ANGVILA	1	40.164	0,01
BAHAMI	6	960.843	0,19
BELIZE	138	11.396.920	2,31
BERMUDI	88	38.022.150	7,70
BIH	1451	182.924.345	37,07
CIPER	275	36.189.263	7,33
BRITANSKI DEVIŠKI OTOKI	211	18.124.176	3,67
EKVADOR	127	59.115.781	11,98
ETIOPIJA	1	31.809	0,01
GIBRALTAR	21	2.024.984	0,41
GUERNSEY	2	112.301	0,02
JEMEN	1	72.993	0,01
JERSEY	7	437.069	0,09
JUŽNA KOREJA	3	114.493	0,02
LIECHTENSTEIN	179	18.431.115	3,73
MACAU	55	12.416.021	2,52
MALEZIJA	32	1.955.643	0,40
MONAKO	19	6.475.138	1,31
NIZOZEMSKI ANTILI	5	3.902.156	0,79
PANAMA	153	18.910.455	3,83
SEJŠELI	84	8.435.392	1,71
TANZANIJA	1	36.652	0,01
TURČIJA	747	68.688.471	13,92
SKUPAJ	3617	493.494.706	100,00

Med vsemi državami s seznama, so bila nakazila nad 30.000 EUR izvršena v 30 držav, med katerimi po velikem številu in skupni vrednosti prejetih nakazil izstopajo Bosna in Hercegovina, Turčija, Ciper in Deviški otoki. V Bosno in Hercegovino je bilo izvršenih 40,12 % vseh nakazil in 37,07 % skupne vrednosti vseh nakazil v države s seznama. V Turčijo je bilo izvršenih 20,65 % vseh nakazil in 13,92 % skupne vrednosti vseh nakazil v države s seznama. Na Ciper je bilo izvršenih 7,60 % vseh nakazil in 7,33 % skupne vrednosti vseh nakazil v države s seznama in na Britanske deviške otoke 5,83% vseh nakazil in 3,67 % skupne vrednosti vseh nakazil. Glede na skupni znesek izvršenih nakazil izstopajo še države Ekvador, Bermudi, Panama in Liechtenstein. V ostalih 17 držav v Tabeli 2 je bilo izvršenih skupno 10,67 % vseh nakazil in 10,76 % skupne vrednosti vseh nakazil.

2.2.2 Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama

Na račune **985** tujih podjetij s sedežem v državah s seznama je bilo izvršenih skupno **4.142 nakazil** v skupni vrednosti **533.663.379 EUR**. Nakazila na račune tujih podjetij s sedežem v državah s seznama prikazuje spodnja tabela.

Tabela 3: Nakazila nad 30.000 EUR tujim podjetjem s sedežem v državah s seznama od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

DRŽAVA SEDEŽA PREJEMNIKA	ŠT.PODJETIJ	ŠT.NAKAZIL	V EUR	DELEŽ (%)
ALŽIRIJA	2	3	285.920	0,05
ANDORA	3	7	3.052.725	0,57
ANGVILA	2	2	100.231	0,02
BAHAMI	6	12	1.314.549	0,25
BELIZE	23	201	15.332.004	2,87
BERMUDI	14	82	36.045.415	6,75
BIH	285	1.466	177.495.450	33,26
CIPER	99	455	53.536.116	10,03
BRITANSKI DEVIŠKI OTOKI	68	303	26.399.395	4,95
EKVADOR	18	127	58.429.360	10,95
ETIOPIJA	1	1	31.809	0,01
GIBRALTAR	7	48	4.231.601	0,79
GUERNSEY	1	1	70.000	0,01
INDONEZIJA	21	51	21.244.511	3,98
JEMEN	1	1	72.993	0,01
JERSEY	4	6	305.592	0,06
KAJMANSKI OTOKI	10	94	8.361.278	1,57
KOREJA, DEM. LJUDSKA REP	1	1	35.873	0,01
LIHTENŠTAJN	32	80	7.443.538	1,39
MACAU	16	89	14.680.558	2,75
MALEZIJA	20	33	2.015.384	0,38
MONAKO	5	15	706.141	0,13
NIZOZEMSKI ANTILI	1	1	49.846	0,01
PAKISTAN	18	35	2.084.103	0,39
PANAMA	45	173	21.406.899	4,01
SEJŠELI	17	110	11.580.065	2,17
TANZANIJA	1	1	36.652	0,01
TURČIJA	264	744	67.315.371	12,61
SKUPAJ	985	4.142	533.663.379	100,00

Med državami s seznama, v katerih imajo tuja podjetja - prejemniki sedež, po velikem številu in skupni vrednosti prejetih nakazil ponovno izstopajo Bosna in Hercegovina, Turčija, Ciper in Britanski deviški otoki. Na račune podjetij s sedežem v Bosni in Hercegovini je bilo izvršenih 35,39 % vseh nakazil oziroma 33,26 % skupne vrednosti vseh nakazil. V Turčijo je bilo izvršenih 17,96 % vseh nakazil in 12,61 % skupne vrednosti vseh nakazil podjetjem s sedežem v državah s seznama. Na Britanske deviške otok je bilo izvršenih 7,32 % vseh nakazil ali 4,95 % skupne vrednosti vseh nakazil, medtem ko po skupnem znesku nakazil izstopajo še nakazila podjetjem s sedežem na Bermudih in Britanskih deviških otokih. Na račune podjetij s sedežem v ostalih 21 državah iz Tabele 2 je bilo izvršenih skupno 19,12% vseh nakazil in 17,43% skupne vrednosti vseh nakazil na račune podjetij s sedežem v državah s seznama.

2.3 PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI

V skladu s 73. členom ZPPDFT morajo carinski organi najpozneje v treh dneh Uradu sporočiti podatke o prijavi vnosa ali iznosa gotovine v vrednosti 10.000 EUR ali več pri vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje. **V letu 2014 je bilo na slovenskem delu meje Skupnosti skupno prijavljenih ali s strani carinskih organov odkritih neprijavljenih prenosov gotovine čez mejo 114**, kar je za 20 % manj kot v letu 2013. Od 114 prenosov je bil samo eden neprijavljen in Finančna Uprava RS niti v zvezi z njim ni uvedla postopka o prekršku.

Med **113 prijavljenimi prenosi** je bilo 69 vnosov gotovine v Skupnost in 44 iznosov gotovine iz Skupnosti, 24 prenosov je bilo izvršenih za tuje ali domače pravne osebe, 89 prenosov pa za fizične osebe. Skupna vrednost vnosov je znašala 2.218.108 EUR medtem ko je skupna vrednost iznosov iz Skupnosti preko meja Slovenije znašala 1.193.875 EUR.

Z vstopom Hrvaške v Evropsko Skupnost se je število prenosov gotovine močno zmanjšalo, saj obveza prijave gotovine velja samo še na mejnih prehodih na letališčih in pomorskih pristaniščih.

3 DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ

Urad od zavezancev, navedenih v 4. členu ZPPDFT (organizacij iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT ter odvetnikov, odvetniških družb in notarjev iz 2. odstavka 4. člena ZPPDFT), prejema podatke o sumljivih transakcijah ne glede na znesek in podatke o osebah, v zvezi s katerimi so podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Urad lahko začne nekatere zadeve obravnavati tudi na podlagi pobud določenih državnih in inšpekcijskih organov navedenih v 60. členu ZPPDFT ter na podlagi sporočenih dejstev borze in centralno klirinško depotne družbe v skladu s 74. členom ZPPDFT in nadzornih organov navedenih v 89. členu ZPPDFT. Poleg tega Urad na podlagi 64. in 65. člena ZPPDFT prejema določene podatke od sorodnih organov iz tujine ter preverja evidenco gotovinskih transakcij, evidenco prenosov gotovine preko meja Skupnosti ter evidenco nakazil povezanih z državami, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja ter financiranja terorizma, ki prav tako lahko služijo kot osnova za pričetek zbiranja podatkov o sumljivih transakcijah, premoženju ali osebah.

ZPPDFT v drugem odstavku 53. člena določa, da Urad sprejema, zbira, posreduje in analizira podatke in informacije na podlagi ZPPDFT, v 61. in 62. členu pa Urad pooblašča, da v primerih, ko presodi, da so pri transakcijah podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih, v 62. členu naštetih kaznivih dejanj, o tem obvesti pristojne organe.

3.1 ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V Uradu smo leta 2014 v skladu z določili ZPPDFT prejeli 489 prijav sumljivih transakcij ali sumljivih aktivnosti. Od tega se je 484 prijav nanašalo na razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1, medtem ko so je 5 prijav nanašalo na sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1. Na podlagi vseh teh prijav je Urad odprl 480 zadev in jih obravnaval v skladu z ZPPDFT. Obravnavane zadeve smo skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2010 - 2014 v poročilu razvrstili glede na:

1. **prijavitelje,**
2. **število in dinamiko odprtih in zaključenih zadev,**
3. **zadeve, posredovane Upravi kriminalistične policije v Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: UKP MNZ) zaradi razlogov za sum pranja denarja,**
4. **zadeve, posredovane UKP MNZ zaradi razlogov za sum financiranja terorizma,**
5. **zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve določenih drugih kaznivih dejanj,**
6. **izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcije,**
7. **vrednost začasno zaseženega umazanega denarja in premoženja,**
8. **tipologijo sumljivih transakcij.**

3.1.1 Prijavitelji

Podrobnejše podatke o prijaviteljih sumljivih transakcij in oseb, na podlagi katerih smo v Uradu leta 2014 odprli in obravnavali posamezne prijave, prikazujemo v Tabeli 4 (skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2010 - 2014). V tabeli so zajeti tisti prijavitelji, ki so izrecno določeni v ZPPDFT, saj Urad v skladu z določilom 53. člena tega zakona samo na podlagi takih zaznav lahko začne obravnavati določeno zadevo in izvajati svoja pooblastila.

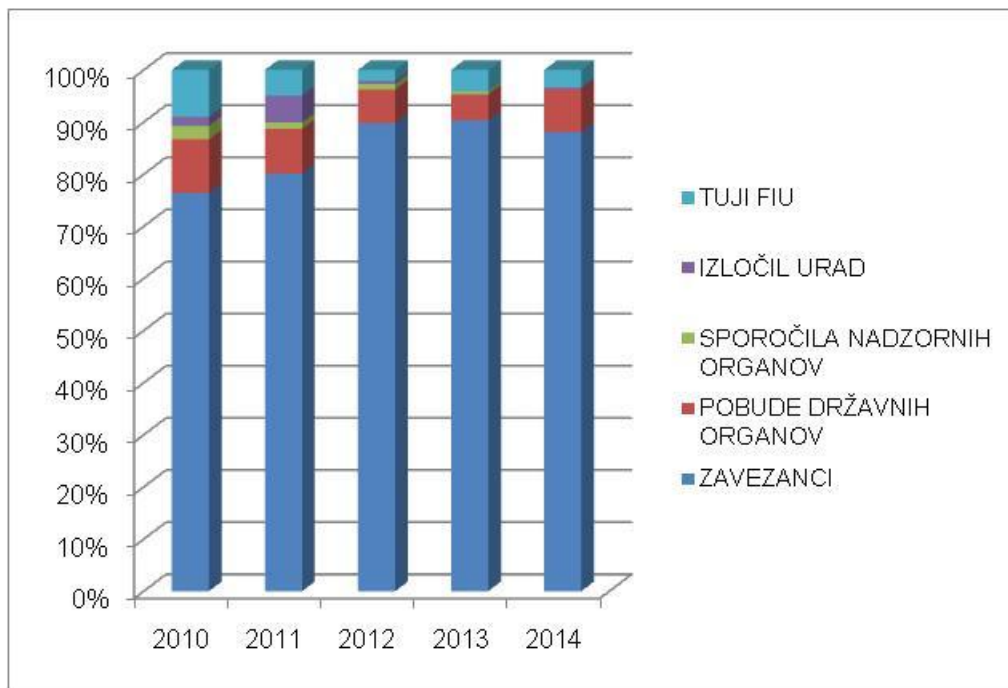
Tabela 4: Število in delež zadev po prijaviteljih v obdobju 2010 – 2014

PRIJAVITELJI	2010	2011	2012	2013	2014
1. SUMLJIVE TRN PO 38. ČLENU ZPPDFT	176	260	498	541	419
	75,54%	79,51%	89,09%	90,17%	87,29%
Banke	164	238	461	504	372
Hranilnice	5	7	16	12	25
Pošta	1	4	9	2	4
BPH in DZU	1	1	1	9	4
Leasing	1	1	4	3	4
Revizorji in računovodje	1			2	1
Igralnice					2
Prireditelji iger na srečo		1		2	2
Zlatarji	2	8	7	5	2
Nepremičninske agencije	1				1
Zavarovalnice					1
Drugi zavezanci				2	1
2. SPOROČANJE ST PO 49. ČLENU ZPPDFT	2	2	4	1	4
	0,86%	0,61%	0,72%	0,17%	0,83%
Notarji	1		2	1	4
Odvetniki	1	2	2		
3. POBUDE PO 60. ČLENU ZPPDFT	24	28	36	30	39
	10,30%	8,56%	6,44%	5,00%	8,13%
Ministrstvo za notranje zadeve, UKP	18	17	24	16	25
Državno tožilstvo	2	2	7	9	8
Sodišče		3		1	2
Ministrstvo za finance, CURS	1	1	2	2	
Komisija za preprečevanje korupcije	3	3	3	1	2
SOVA		2		1	2
4. SPOROČ. DEJSTEV PO 89. ČLENU ZPPDFT	6	4	6	3	0
	2,58%	1,22%	1,07%	0,50%	0,00%
Ministrstvo za finance, DURS	2	1	3	2	
Tržni inšpektorat	1	2	1		
Banka Slovenije	3	1	1	1	
Računsko sod.			1		
5. URAD IZLOČIL IZ EVIDENC, KI JIH VODI	4	17	3		2
	1,72%	5,20%	0,54%	0,00%	0,42%
6. URADI DRUGIH DRŽAV	21	16	12	25	16
	9,01%	4,89%	2,15%	4,17%	3,33%
SKUPAJ	233	327	559	600	480

Kot smo že navedli smo v letu 2014 na podlagi 489 sporočenih sumljivih transakcij prijaviteljev odprli 480 zadev, in sicer:

- 419 zadev smo odprli na podlagi sporočenih sumljivih transakcij organizacij iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT;
- 4 zadeve smo odprli na podlagi sporočenih podatkov notarjev;
- 39 zadev smo odprli na podlagi pobud državnih organov;
- 2 zadevi smo odprli sami na podlagi lastnih evidenc;
- 16 zadev smo odprli na podlagi podatkov iz zaprosil tujih sorodnih uradov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

V nadaljevanju v Grafu 2, na podlagi zgoraj navedenih podatkov, prikazujemo deleže prijav posameznih prijaviteljev v obdobju od 2010 - 2014.

Graf 2: Delež posameznih prijaviteljev v skupnem številu prijav v obdobju od 2010 do 2014

Iz Tabele 4 in Grafa 2 je razvidno, da so med vsemi zavezanci Uradu največ prijav sumljivih transakcij posredovale *organizacije iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT na podlagi 38. člena ZPPDFT* med njimi pa izstopajo *banke*, ki Uradu vsako leto posredujejo največje število transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja. Omenjeni trend je bil zaznan tudi v letu 2014, saj je bilo od 480 zadev kar 372 odprtih na podlagi podatkov iz prijav bank, kar znaša 77,50 % delež vseh odprtih zadev.

3.1.2 Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev

V nadaljevanju v Tabeli 5 prikazujemo število odprtih in zaključenih zadev v obdobju 2010 - 2014, torej prirast in zaključevanje zadev, ki jih je Urad obravnaval zaradi razlogov za sum storitve kaznivga dejanja pranja denarja ali financiranja terorizma.

Tabela 5: Pregled odprtih in zaključenih zadev Uradu v obdobju 2010 – 2014

LETO	PREJETO	OBVESTILA	INFORMACIJE	ZAKLJUČENO V URADU	ZAKLJUČENO SKUPAJ	ŠTEVILO POSREDOVANIH PISNIH IZDELKOV ⁶
						OBVESTILA/INFORMACIJE
2010	233	55	43	109	207	43/34
2011	327	99	58	99	256	84/48
2012	559	175	73	130	378	132/64
2013	600	170	109	156	435	135/83
2014	480	190	124	207	521	157/111

Iz tabele je razvidno, da je leta 2014 Urad odprl **480** novih zadev in v istem obdobju zaključil **521** zadev.

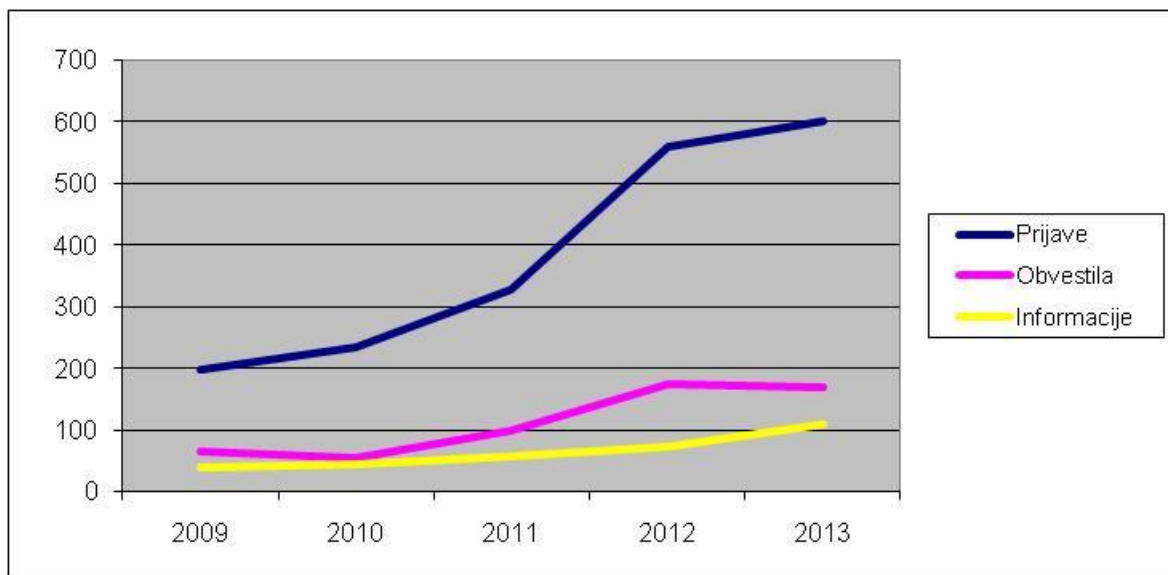
⁶ Podatki v tej koloni predstavljajo število pisnih obvestil ali informacij Urada pristojnim organom, ki je manjše od števila obravnavanih zadev, saj lahko Urad v enem obvestilu ali informaciji, ki jo pošlje pristojnim organom obravnava več zadev.

V letu 2014 je bilo 521 zadev zaključenih na naslednje načine:

- **190 zadev** smo v obliki 157 pisnih **obvestil** o sumljivih transakcijah odstopili v nadaljnjo obravnavo Upravi kriminalistične policije MNZ in v nekaterih primerih tudi državnemu tožilstvu, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja **pranja denarja**, kar predstavlja 36,27% vseh, v letu 2014 zaključenih zadev;
- **124 zadev** smo zaključili s 111 pisnimi **informacijami**, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, navedenih v 62. členu ZPPDFT, zato smo jih posredovali pristojnim organom (Policija, FURS, SOVA). Z informacijami smo tako v letu 2014 zaključili 23,99% vseh, v tem letu zaključenih zadev;
- **207 zadev** smo zaključili in arhivirali v Uradu, saj pri njih nismo ugotovili razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali kakšnega drugega kaznivega dejanja, navedenega 62. členu ZPPDFT, kar predstavlja 39,73% od vseh v Uradu zaključenih zadev v letu 2014;

V nadaljevanju v Grafu 3 po letih prikazujemo podatke o številu prejetih zadev v razmerju do števila rešenih zadev, podanih obvestil o sumljivih transakcijah (glej točki 3.1.3 in 3.1.4. tega poročila) in informacij (glej točko 3.1.5 tega poročila) v obdobju 2010 – 2014.

Graf 3: Prikaz števila vseh odprtih zadev in posredovanih obvestil o sumljivih transakcijah in informacij v obdobju 2010 - 2014

Glede na podatke iz prejšnjih let lahko ugotovimo, da je število prejetih prijav oziroma na njihovi podlagi odprtih zadev v letu 2014 upadlo. Od leta 2010, ko smo odprli 233 zadev, do leta 2013, ko smo prejeli 600 prijav, smo beležili več kot 250% prirast števila novo odprtih zadev, medtem ko upad zadev v letu 2014 predstavlja le 20% glede na število zadev v prejšnjem letu. V nadaljevanju poročila navajamo podatke o zadevah, ki smo jih v obliki obvestil in informacij posredovali v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom.

3.1.3 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1

Med zaključenimi zadevami je Urad tiste zadeve, pri katerih je z dodatnim zbiranjem in analizo podatkov ugotovil, da obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, skupaj z dokumentacijo na podlagi 61. člena ZPPDFT odstopil v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ, v nekaterih primerih pa tudi pristojnemu državnemu tožilstvu.

Leta 2014 je Urad pri analiziranju 190 zadev ugotovil razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ki jih je v obliki 157 pisnih obvestil posredoval na UKP MNZ in/ali na državno tožilstvo. Razlog, da je število zadev večje od števila poslanih obvestil je v tem, da so nekatera obvestila vsebovala več med seboj povezanih zadev. Poleg omenjenih obvestil o sumljivih transakcijah smo leta 2014 na UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu posredovali tudi 30 dopolnitev že podanih obvestil o sumljivih transakcijah.

V nadaljevanju v Tabeli 6 za leti 2013 in 2014 prikazujemo število obravnavanih domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, ter kumulativne zneske izvršenih transakcij, pri katerih smo v Uradu ugotovili razloge za sum pranja denarja.

Tabela 6: Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile leta 2013 in 2014 posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum pranja denarja

VRSTA PODATKA	2013	2014
Št. domačih fizičnih oseb	195	208
Št. tujih fizičnih oseb	64	99
Št. domačih pravnih oseb	114	144
Št. tujih pravnih oseb	47	47
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
GBP	531.697	
EUR	159.353.197	175.000.425
USD		3.067.290

Iz podatkov v tabeli je razvidno, da smo v Uradu v obvestilih o sumljivih transakcijah zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2014 obravnavali 208 domačih fizičnih oseb, 99 tujih fizičnih oseb ter 144 domačih in 47 tujih pravnih oseb. V primerjavi s podatki iz prejšnjega leta lahko ugotovimo, da se je trend večjega števila obravnavanih oseb nadaljeval tudi v letu 2014. Samo za primerjavo naj navedemo, da smo v leto 2009 v naših obvestilih obravnavali skupno »le« 180 oseb, medtem ko smo leta 2014 že skoraj 500.

Znesek denarja, za katerega so v obravnavanih obvestilih o sumljivih transakcijah obstajali razlogi za sum, da je povezan s kaznivim dejanjem pranja denarja, se je v letu 2014 zvišal in znaša 177.739.077 EUR. Pri tem poudarjamo, da ta znesek predstavlja samo skupen znesek izvršenih transakcij, pri katerih so bili podani razlogi za sum pranja denarja, in ne nujno tudi količine v resnici opranega denarja.

Urad v okviru pooblastil, ki jih ima pri odkrivanju razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ne more zagotovo ugotoviti, iz katerega predhodnega kaznivega dejanja ta sredstva izvirajo. Urad tako v 66 podanih pisnih obvestilih ni navajal predhodnega kaznivega dejanja pri ostalih pa smo glede na zbrane podatke o okoliščinah transakcij ocenili, katero predhodno kaznivo dejanje je bilo najverjetneje storjeno. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, sta bili v letu 2014 v 21 primerih kot predhodni kaznivi dejanji zaznani kaznivi dejanji zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po členu 240 KZ-1 in/ali davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, v 23 primerih pa smo ocenili, da sredstva izvirajo iz kaznivih dejanj storjenih v tujini (iz Italije v 19 primerih). V ostalih obvestilih smo kot morebitna predhodna kazniva dejanja zaznali še kazniva dejanja goljufije po 211. členu KZ-1 (11-krat), prepovedane proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami po 186. členu KZ-1 (8-krat), uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva po 247. členu KZ-1 (4-krat), poslovne goljufije po 228. členu KZ-1 (3-krat), ter v posameznih primerih še kazniva dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, velike tatvine po 205. členu KZ-1, poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1, oškodovanja upnikov po 227. členu KZ-1 ter zatajitev finančnih obveznosti po 254. členu KZ.

3.1.4 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1

Kot smo že navedli, je Urad v letu 2014 prejel v obravnavo tudi 5 zadev, pri katerih so obstajali razlogi za sum storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, pri čemer se začetni sumi v 3 zadevah niso potrdili. Skupno smo v letu 2014 pristojne organe v 6 zadevah obvestili o sumih storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1.

Hkrati s tem smo na Uradu na področju preprečevanja financiranja terorizma izvajali tudi redne mesečne preglede evidenc Urada (evidenci gotovinskih ter sumljivih transakcij ter prenosov gotovine v Skupnost in iz nje) v zvezi z osebami in organizacijami iz seznama EU (Consolidated List of Persons, Groups, Entities subject to EU Financial Sanctions), zoper katere na podlagi direktiv EU in resolucij Združenih narodov veljajo določene finančne sankcije. Pri teh pregledih izvedenih v letu 2014 nismo ugotovili, da bi katera od oseb iz tega seznama opravila ali bi bila povezana s finančnimi transakcijami v Sloveniji.

3.1.5 Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj⁷

Leta 2014 je Urad na podlagi 62. člena ZPPDFT, v zadevah, pri katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, posredoval pristojnim organom **124 zadev, ki smo jih posredovali v obliki 111 pisnih informacij (nekaterne informacije so torej vsebovale več zadev)**. Glede na vrsto ugotovljenih kaznivih dejanj smo informacije posredovali naslednjim pristojnim državnim organom:

- UKP MNZ (33 zadev ali 31 informacij),
- UKP MNZ in FURS (67 zadev ali 59 informacij),
- samo na FURS (24 zadev⁸ ali 21 informacij),

Večina informacij, in sicer 84, se je nanašala na sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, 17 se jih je nanašalo na sume goljufije po 211. členu KZ-1, 3 na sume oškodovanja upnikov po 227. členu KZ-1, 2 na zlorabo položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po členu 240 KZ-1, 2 na sume kaznivega dejanja organiziranja denarnih verig ali nedovoljenih iger na srečo po 212. členu KZ-1, 2 na sume velike tatvine po 205. členu KZ-1, 2 na sume nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva po 307. členu KZ-1 in po ena na sume kaznivih dejanj prepovedane proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami po 186. členu KZ-1, oškodovanja pravic po 223. členu KZ-1, neupravičene uporabe tujega izuma ali topografije 234. členu KZ-1 in ponareditve ali uničenja poslovnih listin po 235. členu KZ-1.

Tabela 7: Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile v letih 2013 in 2014 posredovane pristojnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj

VRSTA PODATKA	2013	2014
Št. domačih fizičnih oseb	119	155
Št. tujih fizičnih oseb	26	26
Št. domačih pravnih oseb	97	106
Št. tujih pravnih oseb	19	18
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	91.045.291	73.309.027
USD		200.000

Kot je razvidno iz medletne primerjave števila udeleženih oseb in skupnega zneska transakcij, v zvezi s katerimi so bili podani razlogi za sum storitve opisanih kaznivih dejanj, se je glede na prejšnje leto

⁷ Navajamo samo tiste zadeve, ki so bile posredovane pristojnim organom kot informacije zaradi sumov izvršitve drugih kaznivih dejanj. Informacije, ki smo jih posredovali FURS hkrati pa tudi kot obvestila na Policijo, smo statistično zajeli že med obvestili v točki 3.1.3.

⁸ Na FURS smo posredovali še 7 zadev ali 5 informacij, vendar smo te informacije zaključili tudi kot obvestila in so statistično prikazana v točki 3.1.3.

povečalo število obravnavanih domačih fizičnih oseb, kar pa je skladno s povečanjem samega števila z informacijami zaključenih zadev v 2014. V zvezi z zneskom ugotavljamo, da se je znižal za okoli 20%. Znesek, ki smo ga navajali v tej točki, ne predstavlja neposredno ugotovljene protipravne premoženjske koristi, ampak le znesek, v zvezi s katerimi smo ugotovili nekatere razloge za sum storitve določenih kaznivih dejanj.

3.1.5.1 Analiza informacij

Informacije o razlogih za sum storitve drugih kaznivih dejanj, ki niso pranje denarja, predstavljajo pomemben delež v izdelkih Urada, zato smo na Uradu tudi v letu 2014 izdelali analizo 116 poslanih pisnih informacij/zadev v katerih smo obravnavali 129 prijav sumljivih transakcij⁹. Po opravljeni analizi smo ugotovili nekatere **skupne značilnosti**, kot sledi:

- neprijavljeni dohodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnosti – ugotovljeno v 35 informacijah,
- gotovinski dvigi iz računa družbe – ugotovljeno v 26 informacijah,
- goljufije oz. poskusi goljufij ter zlorabe - ugotovljeno v 21 informacijah
- odlivi sredstev na osebne račune fizičnih oseb katerim sledijo dvigi gotovine – ugotovljeno v 7 informacijah,
- izogibanje plačevanja obveznosti – ugotovljeno v 6 informacijah,
- mednarodni davčni vrtljaki oz. uporaba kanalskih podjetij – ugotovljeno v 4 informacijah,
- oškodovanje upnikov – ugotovljeno v 3 informacijah
- kroženje sredstev – ugotovljeno v 2 informacijah,

Skupni znesek sredstev, obravnavan v informacijah, je znašal okoli 20.000.000 EUR in 200.000 USD. Natančnega zneska sredstev ni mogoče ugotoviti, saj bi za to potrebovali predvsem natančne izračune utajenih davkov, ki jih lahko opravi zgolj FURS. V tem znesku je zajet tudi del sredstev, ki smo jih obravnavali v obvestilih o sumljivih transakcijah, saj v nekaterih primerih podamo tako obvestilo o sumljivih transakcijah na UKP MNZ kakor tudi informacijo na FURS. Takšnih dvojnih zadev je bilo 4.

Neprijavljeni prihodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnosti se običajno zaznajo v informacijah, kjer se iz analize prometa na računih fizičnih oseb ugotovi nesorazmerje med prihodki, ki jih osebe prijavijo pristojnim organom (FURS) in dejanskim prometom na računu. Razliko med tema kategorijama lahko predstavljajo neprijavljeni prihodki, ki lahko vsebujejo tudi elemente kaznivega dejanja davčne zatajitve. V teh primerih je iz prometa na računih fizičnih oseb razvidno bistveno odstopanje od običajnega prometa, kot je viden na računih drugih fizičnih oseb. Pogosta zaznana oblika neprijavljenih prihodkov je tudi poslovanje na nerezidenčnih računih tujih pravnih oseb v RS, kjer se s tem poslovanjem prikrijejo dejanski prihodki pravnih ali fizičnih oseb pred pristojnimi organi v državah, kjer je pravna oseba registrirana ali katere rezident je fizična oseba.

V obravnavanih primerih informacij, kjer je prišlo do **gotovinskih dvigov iz računa družbe**, so bile pogosto vpletene slamnate družbe oziroma družbe tipa »missing trader«, ki so običajno ustanovljene zgolj za izvrševanje spornih transakcij, največkrat povezanih s kaznivimi dejanji davčne zatajitve ter zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Navedene informacije smo poslali na FURS in na UKP MNZ, ki na podlagi teh informacij največkrat odkrijeta, da gre res za razloge za sum storitve kaznivih dejanj davčne zatajitve in zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Goljufije oz. poskusi goljufij in zlorabe se izvršujejo na različne načine. Precej primerov smo zaznali pri aktivnostih fizičnih oseb, ki na finančnih institucijah predložijo v vnovčitev čeke ali menice, običajno iz tujine, ki nimajo kritja in za katere se pri nadaljnjem preverjanju izkaže, da so ponarejeni. Pogoste so tudi zlorabe internetnega bančništva, zlorab bančnih kartic, primerov tako imenovanih »nigerijskih goljufij« ter primerov organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo.

Odlivi sredstev na osebne račune, katerim sledijo dvigi gotovine so običajno zaznani v informacijah, ko se iz računa družbe vršijo odlivi na račun fizične osebe, pri čemer ni jasna ekonomska in pravna podlaga za te odlive in bi tovrstni odlivi lahko pomenili tudi oškodovanje družbe.

⁹ Navajamo vse zadeve, ki so bile posredovane pristojnim organom kot informacije zaradi sumov izvršitve drugih kaznivih dejanj, tudi tiste, ki so bile posredovane tako kot informacije FURS in hkrati kot obvestila na Policijo.

Navedene informacije običajno posredujemo na FURS in UKP MNZ, kjer se na njihovi osnovi največkrat odkrije sume storitve kaznivih dejanj davčne zatajitve in/ali zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Izogibanje plačevanja obveznostim je skupna značilnost, ki je običajno ugotovljena v primerih, ko osebe, ki so bodisi lastniki ali zaposleni v dejavni in poslujoči družbi, del sredstev, ki najverjetneje izvira iz poslovanja družb položijo na svoj osebni račun, ali pa ko osebe, ki imajo blokirane račune svoje poslovanje izvajajo na računih povezanih oseb. Razlogov za to je lahko več, najpogostejša sta prikrivanje prometa pred pristojnimi institucijami (FURS) ali pa blokada računov in izvršbe, kateremu posledično sledi prenos prometa na druge račune.

Mednarodni davčni vrtiljaki oz. uporaba kanalskih družb so ugotovljeni v informacijah, kjer zaznamo, da se preko računa slovenske družbe izvaja kroženje sredstev iz tujine v Slovenijo in nazaj v tujino. Pogosto zaznamo predvsem prilive sredstev iz Italije, katerim večinoma sledijo odlivi sredstev nazaj v Italijo ali druge države EU. Ocenjujemo, da se v teh primerih lahko izvajajo aktivnosti prenosov sredstev, ki so povezane z mednarodnimi davčnimi vrtiljaki, pri čemer so slovenske družbe, ki so vpletene v te aktivnosti, praviloma družbe tipa »*kanalska družba*«.

Oškodovanje upnikov je ugotovljeno v informacijah, kjer se pri družbah, za katere je uveden postopek stečaja ali prisilne poravnave, malo pred uvedbo teh postopkov odvijajo na računih neobičajne transakcije neverjetneje neupravičenih odlivov sredstev. Tovrstni odlivi sredstev lahko kažejo na zmanjšanje sredstev družbe ali na prednostno poplačilo nekaterih upnikov.

Kroženje sredstev, kot skupna značilnost, je bila v letu 2014 zaznana v 2 informacijah. Gre običajno za primere, kjer ugotovimo, da se med računi pravnih in fizičnih oseb izvršujejo transakcije kroženja sredstev, kjer se praviloma ena in ista sredstva obrača med različnimi/istimi pravnimi in fizičnimi osebami. V primerih tovrstnih transakcij kroženja sredstev na Uradu ne ugotovimo nobenega ekonomskega smisla teh transakcij, ocenjujemo pa, da gre bodisi za fiktivno ustvarjanje obveznosti/terjatev do družb ali umetno prikazovanje večjega prometa družb, kot je dejanski, kjer so v ozadju lahko pripravljala dejanja za morebitne goljufije ali kakšna druga kazniva dejanja.

3.1.5.2 Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)

Urad na podlagi zbranih podatkov, informacij in dokumentacije v skladu z določili 62. člena ZPPDFT v primerih, ko presodi, da so z neko transakcijo ali osebo podani razlogi za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu Kazenskega zakonika pristojnima organoma t.j. Finančni upravi RS (v nadaljevanju FURS) in Policiji, posreduje pisno informacijo.

V zvezi s tem je Urad v letu 2014 FURS posredoval 85 informacij, pri katerih smo ugotovili nekatere razloge za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve. V obdobju od 1. 1. 2001, ko smo tedanji Davčni upravi prvič posredovali informacijo zaradi suma davčne zatajitve, pa do 31. 12. 2014 je Urad FURS posredoval skupno že 494 informacij. Informacije Urada so se, podobno kot v preteklih letih, tudi v letu 2014, nanašale na ugotovljene sume zatajitve davčnih obveznosti tako fizičnih kot pravnih oseb in sicer s področja posrednih, kot neposrednih davkov.

V zadevah, ki so bile povezane s sumi davčne zatajitve pri fizičnih osebah so se naše ugotovitve največkrat nanašale na sume zatajitve dohodninskih obveznosti, prikritih izplačil dobičkov, utaj kapitalskih dobičkov, v več zadevah pa smo ugotovili razkorak med premoženjem davčnega zavezanca in prijavljenimi dohodki davčni upravi.

Podobno kot v preteklih letih smo v zadevah, povezanih z zatajitvijo davčnih obveznosti pravnih oseb ugotovili sume poslovanja slamnatih družb, kanalskih podjetij, izdaje fiktivnih faktur, gotovinskega poslovanja in sume utajevanja davka na dodano vrednost.

Že v preteklih letih se je Urad, ki deluje kot posrednik med finančnim sistemom in organi pregona, izkazal kot izredno uspešen in učinkovit pri odkrivanju različnih oblik davčnih utaj in davčnih goljufij. Podobno tudi letos ugotavljamo, da se je FURS na naše informacije odzval hitro in učinkovito. V zvezi z našimi informacijami za leto 2014 je FURS v delu zadev že uvedla določene ukrepe in postopke, preostali del zadev pa uvrstila v letne načrte. Ugotovitve in izvedene ukrepe davčne uprave opisujemo v nadaljevanju.

3.1.5.2.1 Ugotovitve in izvedeni ukrepi FURS

Urad od FURS enkrat letno prejme povratne informacije o ugotovitvah in izvedenih ukrepih, izvršenih na podlagi informacij Urada. V nadaljevanju bomo podrobneje opisali ugotovitve in izvršene ukrepe FURS v zvezi z našimi informacijami, ki smo jih FURS posredovali v letu 2014¹⁰.

V zvezi z našimi informacijami, posredovanih FURS v letu 2014 ugotavljamo, da je bil od 85 skupno posredovanih informacij pri 50 informacijah že uveden davčni inšpekcijski nadzor ali preiskava oz. je v planu dela za prihodnje leto. V zvezi z ostalimi informacijami, kjer so ti postopki že zaključeni, pa so bile ugotovitve sledeče:

- v dveh zadevah so bile zadeve odstopljene Policiji in/ali podane kazenske ovadbe;
- v trinajstih zadevah so bile naknadno obračunane davčne obveznosti (predvsem iz naslova DDPO, DDV, dohodnine);
- v več zadevah so bile ugotovljene organizirane utaje DDV in sumi delovanja družb tipa missing trader in dobičkar. V zvezi s tem so bili izvedeni ukrepi odvzema DDV številke;
- v dveh zadevah je bilo odkrito delo na črno in v zvezi s tem izdane odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti.

V večini primerov so bile tudi naknadno ugotovljene in obračunane novo ugotovljene davčne obveznosti, tako iz naslova plačila posrednih kot neposrednih davkov. Tako so bili na osnovi informacij iz leta 2014 pri davčnih zavezancih naknadno ugotovljeni dohodki in z njimi povezane davčne obveznosti v višini preko **2.970.000 EUR**.

Iz zgoraj opisanega izhaja, da Urad poleg temeljne vloge odkrivanja in preprečevanja kaznivega dejanja pranja denarja, igra pomembno vlogo tudi pri odkrivanju in preprečevanju drugih kaznivih dejanj, med drugim tudi davčnih zatajitev.

3.1.6 Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev transakcij

ZPPDFT v 57. členu določa, da lahko Urad, če presodi, da je podan utemeljen razlog za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, odredi začasno ustavitev transakcije, vendar največ za 72 ur. Urad je navedeno pooblastilo v letu 2014 uporabil v 11 zadevah, ko je v breme 19 bančnih računov 10 domačih in tujih fizičnih oseb ter 9 domačih pravnih oseb ustavil transakcije v skupni višini 639.203 EUR. V večini teh primerov je tožilstvo pred potekom začasne ustavitve transakcije predlagalo začasno prepoved razpolaganja z vsemi sredstvi na računih, sodišča pa so na predlog tožilstva izdala odredbe o začasnem zavarovanju sredstev na računu.

3.1.7 Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

V letu 2014 so sodišča na predlog tožilstev v zadevah, v katerih se obravnava kaznivo dejanje pranja denarja, začasno zavarovala premoženje v skupni višini do **6.746.002,93 EUR**, kar predstavlja 1,73% višji znesek kot leto pred tem. Večji del tega zavarovanega zneska se nanaša na nepremičnine, katerih dejanska vrednost je precej manjša. Začasno zavarovanje se nanaša na 16 fizičnih oseb in 4 pravne osebe, ki jih tožilstvo zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja obravnava v 12 zadevah, kar predstavlja 15% upad glede na število zadev v preteklem letu. Ugotavljamo, da se število izdanih odredb za začasno zavarovanje tako po število zadev, kot številu oseb zoper katere so izdane odredbe ter tudi skupnem znesku, glede na prejšnje leto, ki je bilo rekordno, ni bistveno spremenilo.

V nadaljevanju v Tabeli 8 prikazujemo vrednost premoženja, ki je še vedno zavarovano z odredbami sodišč po stanju na dan 31. 12. 2014 ne glede na to kdaj je pričel veljati ukrep začasnega zavarovanja. Zneske začasno zaseženega denarja v valutah, ki več ne obstajajo, smo pretvorili v sedaj veljavne valute (valute SIT, DEM, ITL, ATS, FRF in BEF smo pretvorili v EUR).

¹⁰ povratnih informacij preteklih let, za katere še nismo prejeli podatkov o izvedenih ukrepih in ugotovitvah in še niso bile predmet poročil preteklih let, v času pisanja poročila še nismo prejeli.

Tabela 8: Pregled začasno zaseženega premoženja v Sloveniji in tujini na dan 31. 12. 2014, po valutah in vrsti premoženja

Nepremičnine+VP+deleži podjetij+vozila		9.461.672,77	EUR
Druge oblike premoženja		1.107.000,00	USD
Denarna sredstva	Konvencija 141	4.760.085,00	EUR
	Denarna sredstva v gotovini ali bančnih računih	20.589.174,16	EUR
		287.601,94	USD
		61.054,90	CHF
		Skupaj EUR	36.010.380,85 ¹¹

Iz tabele je razvidno, da je znašal **znesek še vedno začasno zavarovanega premoženja 36.010.381 EUR** (tuje valute preračunane po srednjem tečaju ECB na dan 31. 12. 2014, oziroma po tečaju, ki je veljal ob zamenjavi valut). Največji del tega premoženja se nanaša na začasno zavarovanje premoženja v obliki knjižnega denarja, in v manjši meri gotovine, v skupni višini **25.636.922 EUR** ter na prepoved razpolaganja z večjimi količinami vrednostnih papirjev, nepremičninami, vozili in deleži podjetij v skupni vrednosti **9.461.673 EUR**, medtem ko se začasen zaseg premoženja v višini **1.107.000 USD** nanaša na znesek, s katerim je bila kupljena terjatev. Dejanskega zneska začasno zavarovanega premoženja ni mogoče podati. V nekaterih primerih se namreč odredbe sodišč o začasnem zavarovanju nanašajo tudi na nepremičnine ali vrednostne papirje, katerih vrednost niha, kot tudi vrednostne papirje, ki ne kotirajo na ljubljanski borzi in deleže družb, katerih vrednost lahko ocenimo le po knjigovodski vrednosti. Hkrati tožilstva in sodišča določajo znesek začasnega zavarovanja na podlagi zneska protipravno pridobljene premoženjske koristi, ki pa je v večini primerov precej višja kot je dejanska vrednost premičnega in nepremičnega premoženja na katerega se ukrep nanaša.

Ugotavljamo, da se je vrednost začasno zavarovanega premoženja na dan 31. 12. 2014 v višini **36.010.381 EUR** glede na vrednost v prejšnjem letu (23.543.623,54 EUR) povečala za okoli 55%.

3.1.8 Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

Sodišča so v letu 2014 v 15 pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja odredila poleg zapornih kazni tudi odvzem in vrnitev premoženja, ki izvira iz kaznivih dejanj ter hkrati izrekla tudi stranske denarne kazni. Vrednost s temi sodbami odvzetega premoženja v letu 2014 znaša **4.740.205 EUR**, poleg tega pa so bila s sodbami odrejena tudi vračila nezakonito pridobljenega premoženja v skupnem znesku **25.224.164 EUR** ter izrečene stranske denarne kazni v skupni višini **244.834 EUR**. V enem primeru pa je bilo s sodnim sklepom odvzeto premoženje v višini **347.105 EUR**, in sicer v zadevi, ki se ni končala s pravnomočno sodbo zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja, vendar je bilo premoženje kljub temu v skladu s 498a. členom Zakona o kazenskem postopku odvzeto.

Skupno so sodišča do konca leta 2014 v vseh pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ali s sklepi po 498a. členu ZKP, odvzela 6.644.080 EUR, odredila vrnitev 30.697.496 EUR protipravno pridobljene koristi in izrekla za 953.910 EUR stranskih denarnih kazni.

Glede na navedeno je očitno, da se je že ustvarila sodna praksa na področju odvzema premoženja, ki je povezano s kaznivim dejanjem pranja denarja. Oboje se odraža tako na povečanem številu izdanih odredb o začasnem zasegu premoženja, kot tudi v izrečenih sodbah. Na Uradu ocenjujemo, da je k temu trendu največ prispeval kazensko pravni institut sporazuma o priznanju krivde, ki močno poenostavi sam kazenski postopek, kot izrek samih kazni, kjer je vključen tudi izrek o odvzemu ali vrnitvi premoženja.

3.1.9 Tipologija sumljivih transakcij

Na podlagi opravljene analize 157 obvestil o sumljivih transakcijah (zadeva), v katerih smo obravnavali 190 prijav, ki smo jih posredovali pristojnim organom (policija/tožilstvo) smo ugotovili, da se tipologija obravnavanih sumljivih transakcij v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenila. Podobno kot v

¹¹ Zneska v valutah USD in CHF smo preračunali v EUR po referenčnem tečaju ECB z dne 31. 12. 2014
21/54

preteklih letih je bilo tudi v letu 2014 zaznано največ razlogov za sum storitev kaznivih dejanj pranja denarja, ki je najverjetneje izviral iz predhodnih gospodarskih kaznivih dejanj, med katerimi v uradu ocenjujemo, da kot najverjetnejši predhodni kaznivi dejanji prevladujeta davčna zatajitev po 249. členu KZ-1 in/ali zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1. Med pojavnimi oblikami in tehnikami pranja denarja so bile pri večini obravnavanih zadev še vedno uporabljene nekatere klasične tehnike, ki so značilne za prvo (*»placement«*) in drugo (*»layering«*) fazo pranja denarja, v nekaj primerih pa so bile uporabljene vse tri faze pranja denarja.

O določeni **tipologiji** pranja denarja govorimo takrat, ko zaznamo vzorec ali serijo podobnih **postopkov (metod)** prikrivanja nezakonitega izvora denarja ali drugega premoženja, ki vključujejo različne **mehanizme, tehnike** in **instrumente**:

- **mehanizem pranja denarja predstavlja okolje oziroma sistem, kjer se delno ali v celoti izvajajo aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: finančne institucije (banke, hranilnice, borzno posredniške družbe, leasing hiše), notarji, odvetniki, fizične osebe, pravne osebe oziroma družbe (domače družbe, tuje družbe, slamnate družbe, off-shore družbe), sistemi za prenos denarja (Western Union, MoneyGram), trgovina s plemenitimi kovinami;
- **tehnika pranja denarja je način izvajanja aktivnosti pranja denarja**, ki jo predstavljajo predvsem naslednje kategorije: dvigi gotovine, pologi gotovine, elektronski prenosi sredstev med računi (*»wire transfers«*), uporaba alternativnih sistemov za prenos sredstev, prenosi sredstev med državami, prenos gotovine preko državne meje, menjava valut, drobljenje zneskov, prikrivanje preko tretjih oseb;
- **instrument pranja denarja je nosilec vrednosti, ki se uporablja za aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: gotovina (denar), čeki, vrednostni papirji, nepremičnine, vozila in plovila, podjetja.

V zvezi z razumevanjem v nadaljevanju predstavljenih tipologij pranja denarja ter z njimi povezanih osnovnih elementov je potrebno poudariti, da se lahko v posamezni zadevi pojavlja več instrumentov, mehanizmov in tehnik pranja denarja. Seštevek posameznih ugotovljenih tehnik pranja denarja, ki je predstavljen pri posameznih tipologijah in pri zadevah, ne predstavlja tudi skupnega števila zadev, saj je v posamezni zadevi lahko ugotovljenih več tehnik pranja denarja. Glede na prisotnost posameznih osnovnih elementov tipologij pranja denarja (mehanizmi, tehnike, instrumenti) v letu 2014, smo ugotovili naslednje:

Najbolj pogosto uporabljeni **mehanizmi pranja denarja** v letu 2014 so naslednji:

- **finančne institucije** (banke in hranilnice): ugotovili smo, da je bilo v 147 od 160 zadevah uporabljen finančni (bančni) sistem. V preostalih zadevah smo zaznali posamezne uporabe alternativnih sistemov za prenos sredstev kot sta MoneyGram in Western Union ter uporabo dejavnosti prometa s plemenitimi kovinami (naložbeno zlato). Med storitvami finančnih (bančnih) institucij oziroma finančnega sistema, so bili večinoma zlorabljeni računi družb in fizičnih oseb pri bankah, od tega so bili v najmanj 31 zadevah uporabljeni računi v tujini, kar pomeni, da so tuje pravne ali fizične osebe uporabljale račune v Sloveniji ali pa so slovenske pravne in fizične osebe uporabljale račune v tujini;
- **fizične osebe** so bile uporabljene v 131 zadevah. Način uporabe je bil različen, bodisi kot lastno pranje (*angl. »self laundering«*), kadar fizična oseba izvrši tako predhodno kaznivo dejanje kakor tudi kaznivo dejanje pranja denarja, bodisi uporaba fizičnih oseb kot pooblaščenec ali uporaba fizičnih oseb kot tretjih oseb, preko katerih so se izvrševale aktivnosti pranja denarja;
- **pravne osebe** so bile uporabljene v 100 zadevah, od tega so bile v najmanj 9 zadevah uporabljene slamnate družbe ter v najmanj 10 zadevah off shore družbe;

Kot največkrat uporabljen **instrument** pranja denarja, ki ga zasledimo pri vseh obravnavanih zadevah sumov pranja denarja v letu 2014, se ponovno pojavlja **denar**. Poleg denarja smo v posameznih zadevah zaznali še uporabo **nepremičnin, podjetij, zlata oziroma zlatih palic, čeka oz. menice, vrednostnih papirjev ter virtualne valute**.

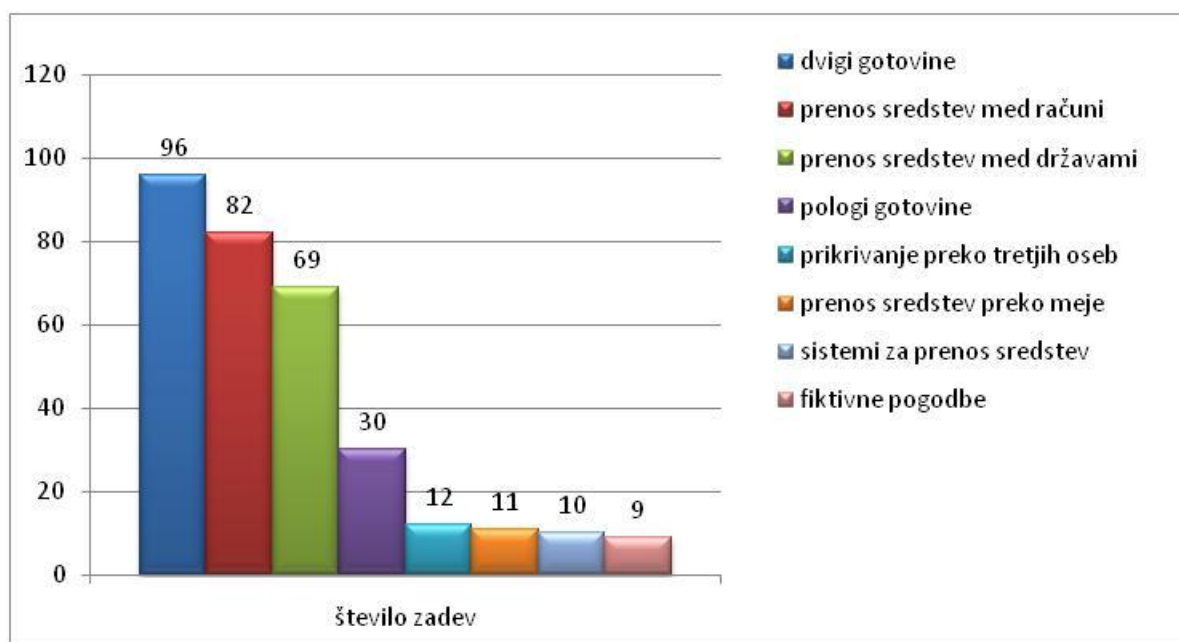
V letu 2014 se med najpogostejše zaznanimi **tehnikami** pranja denarja pojavljajo naslednje tehnike pranja (ugotovljene v več kot v eni zadevi):

- **dvigi gotovine iz računov** (ugotovljeno v približno 60% zadev),
- **prenos sredstev med računi** (ugotovljeno v približno 51% zadev),
- **prenos sredstev med državami** (ugotovljeno v približno 43% zadev),
- **pologi gotovine** (ugotovljeno v približno 19% zadev),

- **prikrivanje preko tretjih oseb** (ugotovljeno v približno 8% zadev),
- **prenosi sredstev preko državne meje** (ugotovljeno v približno 7% zadev),
- **uporaba sistemov za prenos denarja (MoneyGram, Western Union)** (ugotovljeno v približno 7% zadev),
- **uporaba fiktivnih pogodb** (ugotovljeno v približno 6% zadev),
- **uporaba pooblaščenecv za izvrševanje transakcij** (ugotovljeno v približno 5% zadev),
- **ustvarjanje lažnih obveznosti** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **uporaba sredstev za gospodarsko poslovanje** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **lažni prikazi namena transakcij** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 2% zadev),
- **uporaba držav z večjo stopnjo bančne tajnosti** (ugotovljeno v približno 2% zadev),
- **investiranje v nepremičnine** (ugotovljeno v približno 1% zadev),
- **spremljava tretjih oseb pri izvrševanju transakcij** (ugotovljeno v približno 1% zadev),
- **investiranje v vrednostne papirje, plovilo ali vozilo** (ugotovljeno v približno 1% zadev),

Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2014 predstavljamo v nadaljevanju tudi grafično v Grafu 4.

Graf 4: Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2014

Poleg zgoraj navedenih tehnik pranja denarja smo v posameznih zadevah ugotovili še nekatere druge tehnike pranja denarja: *dvigi gotovine na bankomatih, fiktivno dedovanje, uporaba sefa, vračilo kredita, nakup podjetja.*

Kot že omenjeno, ponovno poudarjamo, da je bila analiza navedenih tipologij izdelana na podlagi ugotovitev Urada v zadevah, ki smo jih zaradi nekaterih razlogov za sum pranja denarja posredovali v nadaljnjo obravnavo policiji/tožilstvu, kar pa nujno ne pomeni, da policija je ali bo v zadevi potrdila sume Urada in na tožilstvo podala kazensko ovadbo za pranje denarja. Upoštevati je namreč treba, da lahko kasnejša kriminalistična preiskava sumov ne potrdi. Ugotavljamo tudi, da se v posamezni zadevi običajno pojavlja več različnih tehnik, oziroma različne kombinacije zgoraj naštetih tehnik pranja denarja, ki jih pogosto uporabljajo med seboj povezane pravne in fizične osebe.

Skupne značilnosti obravnavanih sumljivih transakcij (tipologije), ki so bile z našimi 160 obvestili o sumljivih transakcijah leta 2014 posredovane policiji in/ali državnemu tožilstvu, lahko razvrstimo po naslednjih področjih:

- **zloraba/uporaba bančnih računov pravnih oseb** (ugotovljeno v približno 54% vseh zadev), od tega:
 - o **zloraba/uporaba računov slamnatih družb** (ugotovljeno v približno 6% vseh zadev),
 - o **zloraba/uporaba računov off-shore družb** (ugotovljeno v približno 6% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba bančnih računov fizičnih oseb** (ugotovljeno v približno 50% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba računov slamnatih družb in fizičnih oseb v povezavi z družbami iz sosednjih držav** (ugotovljeno v približno 14% vseh zadev),

- **uporaba sistemov za prenos sredstev/denarja** (ugotovljeno v približno 6% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba internetnega bančništva v povezavi s tatvino sredstev iz bančnih računov** (ugotovljeno v približno 3% vseh zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 2% vseh zadev),
- **menjava valut in menjava apoenov** (ugotovljeno v približno 1% vseh zadev),

Podrobne značilnosti zgoraj navedenih ugotovljenih tipologij pranja denarja smo že opisali v prejšnjih letnih poročilih o delu Urada prav tako pa se njihova obrazložitev nahaja na spletni strani Urada. Ugotavljamo namreč, da se glavne značilnosti tipologij bistveno ne spreminjajo, spreminja se samo pogostost zaznave posamezne tipologije, zato v nadaljevanju podajamo zgolj kratek povzetek nekaterih zanimivejših primerov ali skupin primerov obravnavanih sumljivih transakcij.

3.2 ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, Odstopljenih v obravnavo pristojnim organom

V zgornjih poglavjih smo navedli in analizirali zadeve, ki sodijo v pristojnost Urada. Poleg zadev, povezanih s sumom pranja denarja, smo v Uradu leta 2014 prejeli tudi 13 prijav sumov storitve različnih kaznivih dejanj, za katere Urad ni pristojen. Vse te prijave smo na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku odstopili v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in/ali drugim pristojnim organom.

4 SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA

V Uradu smo v obravnavanem obdobju pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj pranja denarja aktivno sodelovali predvsem z UKP MNZ (Policijo), Specializiranim državnim tožilstvom, Banko Slovenije, ATVP, FURS in SOVO. V konkretnih zadevah smo sodelovali tudi s kriminalisti iz več policijskih uprav ter drugimi državnimi tožilci. Sodelovanje z navedenimi državnimi organi je potekalo na ravni predstojnikov in na operativni ravni med pooblaščenimi predstavniki organov.

Urad je v letu 2014 izdal 9 soglasij za sodelovanje v specializiranih preiskovalnih skupinah in je konec leta 2014 sodeloval v 25 specializiranih skupinah, od katerih jih je bilo 17 ustanovljenih v skladu s Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Sodelovanje s Policijo lahko na splošno ocenimo kot dobro, še posebej je spodbuden podatek, da je Policija v letu 2014 podala **47 kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja.**

Glede na to, da je tožilstvo samostojno (brez predhodne ovadbe Policije za kaznivo dejanje pranja denarja) pričelo postopek še v **12 zadevah** je bilo **v letu 2014 skupaj na novo vloženi kazenskih ovadb ali so se pričeli postopki v 59 zadevah, v katerih so se v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavali sumi storitve kaznivega dejanja pranja denarja.**

V letu 2014 je število informacij, ki smo jih posredovali na FURS zaradi razlogov za sum storitve kaznivih dejanj davčnih zatajitev, ostalo na isti ravni kot leto pred tem. Sodelovanje s FURS lahko tudi v tem letu ocenimo kot uspešno, saj je FURS večino posredovanih informacij uporabil pri davčnih pregledih. Ugotovitve iz davčnih pregledov podrobneje opisujemo v točki 3.1.5.2.

V nadaljevanju podajamo podrobnejšo oceno delovanja tistega dela boja proti pranju denarja, ki se nanaša na policijo, državno tožilstvo in pravosodje.

4.1 KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT

ZPPDFT v 75. členu določa, da so zaradi centralizacije in analize vseh podatkov s področja pranja denarja sodišča, državna tožilstva in drugi državni organi dolžni Uradu posredovati podatke o kaznivih dejanjih pranja denarja in kršitvah ZPPDFT. Državni organi so na podlagi tega člena dolžni Uradu določene podatke posredovati tekoče, in enkrat letno Urad obvestiti o ugotovitvah v zvezi s prejetimi obvestili in informacijami, državna tožilstva in sodišča pa dvakrat letno (julija in januarja) o osebah in postopkih, zoper katere teče kazenski postopek ali postopek o prekršku.

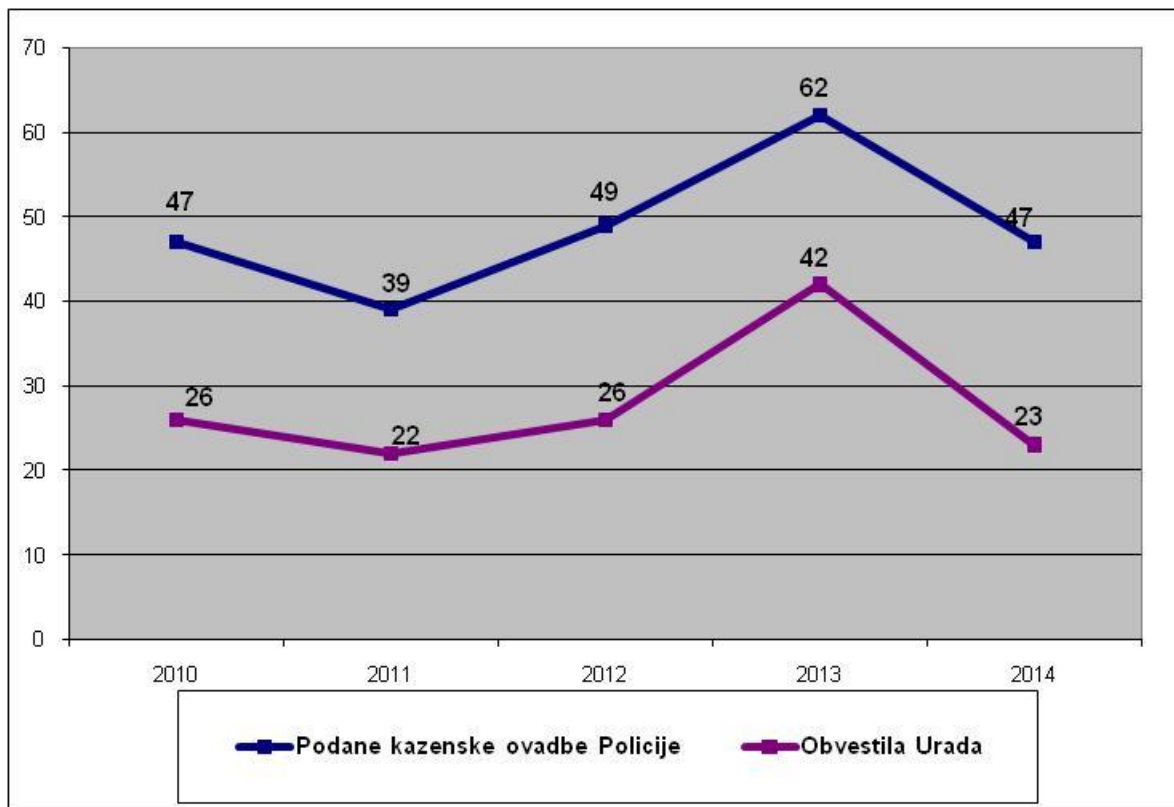
Kot smo že navedli, sta Policija in tožilstvo v okviru svojih pooblastil skupno v letu 2014 podali kazenske ovadbe ali pričeli s kazenskimi postopki v 59 zadevah zoper 114 fizičnih in 23 pravnih oseb, ki se nanašajo na sume storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Tako so bili v Sloveniji v obdobju 1995-2014 zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja pričeti predkazenski ali kazenski postopki v 407 zadevah.

V nadaljevanju ločeno navajamo podatke o vloženi kazenskih ovadbah Policije, samostojno začeti postopki tožilstva in pojasnujemo sodelovanja Urada v teh zadevah.

4.1.1 Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja

Na podlagi podatkov o podanih kazenskih ovadbah, ki jih mora Policija tekoče posredovati Uradu ugotavljamo, da je število podanih kazenskih ovadb za kaznivo dejanje pranja denarja v letu 2014 glede na prejšnje leto nekoliko upadlo. Navedeno gre pripisati zelo velikemu številu kazenskih ovadb v letu 2013, saj je število podanih ovadb v letu 2014 povsem v povprečju zadnjih petih let.

V obdobju 2010-2014 je Policija skupno podala **244 kazenskih ovadb** zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, kar je več kot polovica vseh začeti postopkov (407) po kaznivem dejanju pranja denarja od leta 1995 dalje, ko je to dejanje inkriminirano v slovenski zakonodaji. Število podanih kazenskih ovadb Policije zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v posameznem letu za obdobje 2010 – 2014 prikazujemo v Grafu 5.

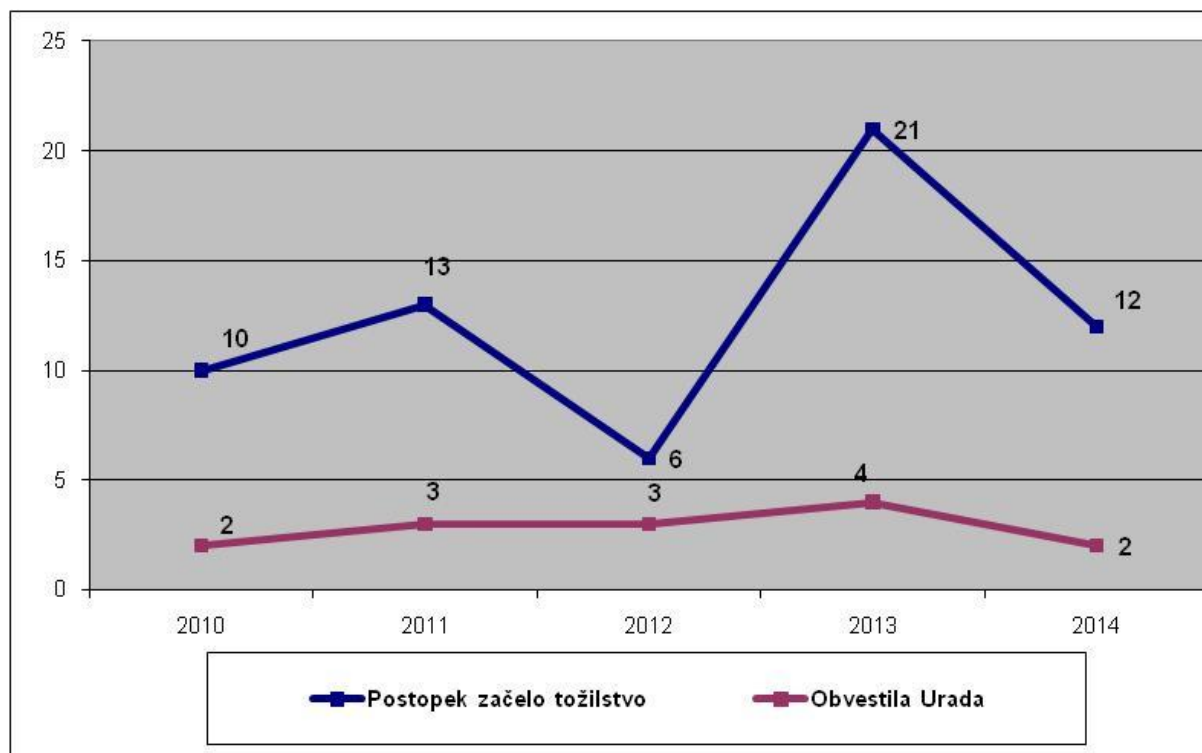
Graf 5: Število podanih kazenskih ovadb Policije za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2014

Policija je v letu 2014 podala skupno 47 kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja, od česar jih je 23 temeljilo na obvestilih Urada. Iz grafa je razvidno, da je približno polovica vseh podanih kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja tudi v prejšnjih letih temeljila na obvestilih Urada.

4.1.2 Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja

Tožilstvo v predkazenskem postopku pri odkrivanju kaznivih dejanj usmerja delo Policije, kot organ pregona pa na podlagi kazenskih ovadb Policije preiskovalnemu sodniku predlaga uvedbo sodne preiskave ali pa zoper osumljence vlaga direktne obtožnice. Tožilstvo tako sodeluje v vseh fazah predkazenskega in kazenskega postopka kot je razvidno iz točke 4.1.4, v kateri opisujemo faze postopkov v zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V nadaljevanju navajamo le podatke, ko so tožilstva sama začela postopek brez predhodne kazenske ovadbe Policije za pranje denarja. Tako je iz podatkov tožilstva posredovanih Uradu razvidno, da so tožilstva v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, brez predhodne kazenske ovadbe Policije, v letu 2014 sama zahtevala preiskavo ali vložila obtožnico v **12 zadevah**, od česar sta 2 temeljili na obvestilih Urada. Tožilstva so v obdobju 2010 - 2014 brez predhodne ovadbe Policije sama začela postopke v **62 zadevah** (od tega 14 na podlagi obvestil ali informacij Urada) kar prikazujemo po posameznih letih v Grafu 6.

Graf 6: Število samostojno začelih postopkov s strani tožilstva za kaznivo dejanje pranja denarja (brez predhodno podane kazenske ovadbe Policije za pranje denarja) v obdobju 2010-2014

Iz zgoraj navedenih podatkov Policije in tožilstva torej izhaja, da so se v letu **2014 pričeli postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja v 59 novih zadevah**, ki so imeli podlago v obvestilih in informacijah Urada ali pa sta postopek sprožila Policija in tožilstvo na podlagi lastne dejavnosti. Ugotavljamo, da se je trend povečevanja predkazenskih in kazenskih postopkov povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, ki smo ga zaznali v 2009, nadaljeval tudi v letu 2014. **Za kakšno povečanje števila zadev gre, pove primerjava, da so se v obdobju 1995-2009 začeli postopki v 101 zadevi v zvezi s pranjem denarja, medtem ko so se samo v zadnjih petih letih začeli postopki v kar 306 zadevah v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja.**

4.1.3 Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad

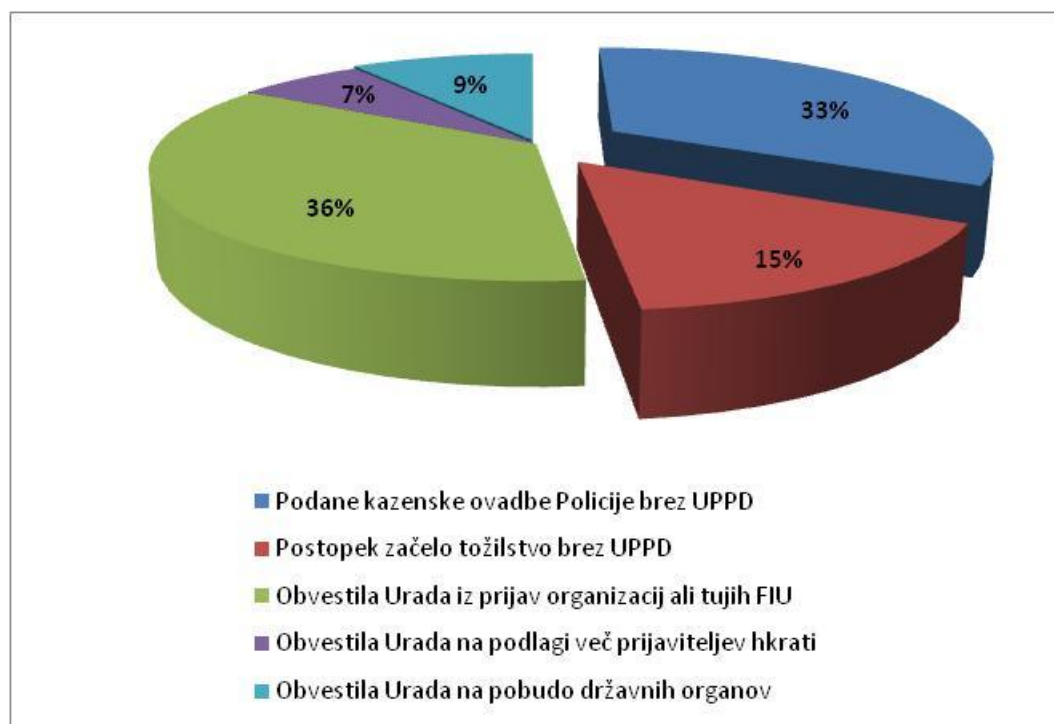
V skladu z ZKP je za odkrivanje kaznivih dejanj, med katerimi so tudi kazniva dejanja pranja denarja pristojna Policija, medtem ko je tožilstvo pristojno za pregon kaznivih dejanj in se bolj uvršča v pravosodno vejo oblasti. Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v Sloveniji prvič opredeljeno v Kazenskem zakoniku iz leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja. Zakon je v skladu z mednarodnimi standardi v Sloveniji uveljavil sistem boja proti pranju denarja, ki je določeno vlogo pri odkrivanju pranja denarja namenil tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam), in sicer predvsem kot obveznost sporočanja sumljivih transakcij Uradu. S tem se je obveznost zaznavanja razlogov za sum pranja denarja prenesla tudi na zavezance in Urad. To pomeni, da je za učinkovito odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj pranja denarja pomembno dobro sodelovanje zavezancev in Urada na eni strani ter Policije in tožilstva na drugi strani. V nadaljevanju zato navajamo statistične podatke o številu in deležu zadev, pri katerih je s svojimi obvestili sodeloval tudi Urad, kot posrednik med zavezanci po ZPPDFT ter organi odkrivanja in pregona (Policija, tožilstvo). V Tabeli 9 prikazujemo število vseh začelih predkazenskih ali kazenskih postopkov v letu 2013 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, glede na izvor začetnega podatka o razlogih za sum pranja denarja, ki je sprožil preiskovanje Policije in tožilstva v smeri kaznivega dejanja pranja denarja.

Tabela 9: Število vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2014 glede na vir podatkov (zaznave razlogov za sum)

Vir podatkov	Prijavitelj Uradu	Število zadev	%
Obvestila in informacije Urada	Organizacije	14	23,73%
	TUJI FIU in organizacije	1	1,69%
	TUJI FIU, organizacije in pobuda	1	1,69%
	Lastno in organizacije	1	1,69%
	Organizacije in nadzorniki	2	3,39%
	Organizacije in pobuda	2	3,39%
	Pobuda	4	6,78%
Tožilstvo samostojno		10	16,95%
Policija samostojno		24	40,68%
SKUPAJ		59	

Iz tabele je razvidno, da je **25 zadev (ali 42,37 %)**, od skupno 59 novih zadev v letu 2014 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, **temeljilo na obvestilih in informacijah Urada**. Od vseh zadev s področja pranja denarja v letu 2014 se jih je 14 začelo na podlagi sporočenih podatkov, ki so jih Uradu v obliki sporočenih sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT, 4 na pobudo Policije, medtem ko v letu 2014 ugotavljamo, da se je kar 7 zadev začelo zaradi hkratnih prijav različnih prijaviteljev. Policija in tožilstvo sta v letu 2014 povsem samostojno (brez sodelovanja Urada) pričela predkazenski ali kazenski postopek zaradi pranja denarja v 34 zadevah. V Grafu 7 predstavljamo deleže vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v obdobju 2010 – 2014 glede na izvor podatkov, na podlagi katerih so se ti postopki začeli.

Graf 7: Delež vseh začelih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2014 glede na državni organ izvora podatkov

Iz Grafa 7 je razvidno, da se v Slovenji skoraj polovica predkazenskih in kazenskih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja prične na podlagi obvestil ali informacij Urada, ki jih Urad pošlje pristojnim organom na podlagi prijav zavezancev. Navedena struktura je skoraj povsem enaka že vrsto let, pri čemer pa lahko v primerjavi s prejšnjimi obdobji ugotovimo, da se delež kazenskih zadev, ki temeljijo na podatkih iz obvestil Urada malenkostno zmanjšuje. V obdobju 2009-2013 je tako na obvestilih Urada temeljilo 55% vseh zadev, medtem ko je v obdobju 2010-2014 takih zadev 52%.

Hkrati ugotavljamo, da Urad v vse več zadevah s svojimi aktivnostmi prične na podlagi prijav, ki jih prejme od različnih vrst prijaviteljev. V letu 2014 smo tako v 7 zadevah pričeli z zbiranjem podatkov na podlagi prijav, ki so nam jih hkrati posredovale tako organizacije in Policija, kot tudi tuji sorodni organi in nadzorniki, medtem ko je bilo v obdobju 2010-2014 takih zadev 20.

Policija mora v skladu s 75. členom ZPPDFT Uradu enkrat letno posredovati ugotovitve, do katerih so prišli na podlagi prejetih obvestil in informacij Urada¹². Iz podatkov prejetih od Policije za leto 2014 je razvidno, da je Policija poleg ovadb zaradi sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja na podlagi več obvestil in informacij Urada podala še več kazenskih ovadb za druga kazniva dejanja, ki niso pranje denarja. Največkrat gre za gospodarska kazniva dejanja (davčna zatajitev, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, goljufije). Navedeni podatki kažejo na pomembno vlogo Urada pri zaznavanju sumov pranja denarja, kakor tudi drugih kaznivih dejanj. Poleg tega je Policija v letu 2014 v zvezi z več izdelki Urada (obvestila in informacije) v skladu s 148. členom ZKP državnim tožilstvom poslala poročilo, ker na osnovi zbranih obvestil ni ugotovila podlage za kazensko ovadbo.

4.1.4 Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja

Iz podatkov, ki smo jih za leto 2014 prejeli od državnih tožilstev in sodišč, je razvidno, da je bilo na dan 31. 12. 2014 407 zadev zoper 859 fizičnih in 134 pravnih oseb v naslednjih fazah predkazenskih in kazenskih postopkov:

Tabela 10: Faze postopkov, v katerih so se na dan 31. 12. 2014 nahajale zadeve povezane s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja

FAZE POSTOPKOV	Število zadev	Domače FO	Tuje FO	Domače PO	Tuje PO
Tožilstvo: še ni odločitve	104	216	37	54	4
Tožilstvo: Ovadba zavržena	55	87	13	18	
Tožilstvo: Odložen pregon	1	1			
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	20	60	6	19	2
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	60	121	8	13	2
Sodišče: Obtožnica	55	93	10	7	4
Sodišče: Obsodilna sodba	45	65	5	4	1
Sodišče: Obsodilna sodba-prikrivanje	3	4			
Sodišče: Pravnomočna oprostilna	16	18	8	3	
Tožilec: Odstop od pregona	20	55	6		
Sodišče: Zaustavitev kazenskega pregona	13	15	5		
Sodišče: odstop pregona v tujino	6		8	1	
Prekvalifikacija kaznivega dejanja	2	7			
Združitev postopkov	7	11		2	
SKUPAJ	407	753	106	121	13

Iz Tabele 10 izhaja, da se je na dan 31. 12. 2014 od 407 zadev povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja **pravnomočno končalo že 167 zadev** na naslednje načine:

- **v 55 zadevah je tožilstvo zavrlo kazensko ovadbo,**
- **v 16 zadevah je bila izrečena pravnomočna oprostilna sodba,**
- **45 zadev se je končalo s pravnomočno obsodilno sodbo,**
- 3 zadeve so se končale s pravnomočno sodbo zaradi storitve kaznivega dejanja prikrivanja,
- v 33 zadevah so tožilstva odstopila od pregona ali pa je sodišče ustavilo kazenski pregon,
- 6 zadev je bilo v nadaljnjo reševanje odstopljeno v tujino,
- v 9 zadevah so tožilstva ali sodišča sklenila, da združijo predkazenske ali kazenske postopke ali kaznivo dejanje prekvalificirajo.

¹² Za navedeno sporočanje povratnih informacij Uradu o ugotovitvah, do katerih je Policija prišla na podlagi obvestil in informacij Urada se je mednarodno uveljavil angleški izraz »feedback«. Povratne informacije predstavljajo pomemben kazalec učinkovitosti Urada in Policije. Pred letom 2007 je Policija Uradu neformalno posredovala povratne informacije na podlagi dogovora, leta 2007 pa je bila navedena obveznost formalno predpisana z novim ZPPDFT.

V nadaljnjih **104 zadevah tožilstvo še ni sprejelo odločitve** o kazenskem pregonu in v 1 odložilo pregon, medtem ko je v **135 zadevah tožilstvo že pričelo s predkazenskimi in kazenskimi postopki** na sodišču, ki so se na dan 31. 12. 2014 nahajali v naslednjih fazah:

- **20 zadev je bilo v fazi zahteve za preiskavo,**
- **v 60 zadevah je bila preiskava že uvedena,**
- **v 55 zadevah je bilo v fazi obtožnice.**

V Tabeli 11 prikazujemo število vseh zadev, v katerih potekajo kazenski postopki zaradi kaznivega dejanja pranja denarja, na zadnji dan posameznega leta, iz katere je razvidno, da so se v zadnjih štirih letih povprečno na leto začeli postopki v okoli 60 novih zadevah povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja.

Tabela 11: Primerjava števila zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja po fazah postopkov na zadnji dan posameznega leta za obdobje 2010-2014

FAZE POSTOPKOV	2010	2011	2012	2013	2014
Tožilstvo: še ni odločitve	59	75	64	80	104
Tožilstvo: Ovadba zavržena	15	17	50	56	55
Tožilstvo: Odložen pregon			1	1	1
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	15	30	21	27	20
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	23	25	37	53	60
Sodišče: Obtožnica	17	27	39	50	55
Sodišče: Obsodilna sodba	3	5	9	26	45
Sodišče: Pravnomočna oprostilna	10	10	13	15	3
Sodišče: Obsodilna sodba-prikrivanje			3	3	16
Tožilec, sodišče: odstop od pregona, zastaranje...	11	15	24	29	33
Sodišče: odstop pregona v tujino	4	4	4	5	6
Prekvalifikacija kaznivega dejanja					2
Združitev postopkov				3	7
SKUPAJ	158	210	265	348	407

Iz tabele je razvidno, da število zadev, v katerih se tožilstvo odloča o pregonu vztrajno narašča, pri čemer pa je očitno, da narašča počasneje, kot je letni pripad novih zadev. Število zavrženih zadev se je močno povečalo samo v letu 2012, kar smo pripisali spremembi kazenske zakonodaje, ki inkriminira davčno zatajitev v višjem znesku, in sicer znesku, ki presega 50.000 EUR utajenih davščin, kar je prav tako vplivalo na število odstopov od pregona. Praktično na enakem nivoju je ostalo število zadev odstopljenih v tujino in število zadev, v katerih so tožilstva odstopila od pregona ali so sodišča pregon ustavila. Enako je ostalo tudi število oprostilnih sodb, in sicer vse zaradi nedokazanega predhodnega kaznivega dejanja, medtem ko se je število pravnomočnih sodb povečalo na 45 zadev, v katerih so bile izrečene pravnomočne sodbe zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V 135 zadevah so se tožilstva odločila za kazenski pregon in se nahajajo v fazah zahteve za preiskavo, preiskave ali obtožnice. **V prejšnjih letih smo vedno znova izpostavljali rast števila zadev v teh treh fazah postopkov in pričakovali skorajšnji zaključek teh zadev, ki bo viden tudi v porastu števila pravnomočno zaključenih zadev. Dejansko se je v 2014 kar 19 zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja končalo s pravnomočno obsodilno sodbo. Da gre dejansko za ogromen prirast števila pravnomočnih sodb s področja pranja denarja pove tudi podatek, da so sodišča v zadnjih dveh letih izrekla kar 36 sodb, medtem ko je bilo takih sodb v celotnem obdobju 1995-2012 samo 9.**

4.2 PREDLOG UKREPOV

Glede na zgoraj navedene podatke v Uradu ugotavljamo, da se stanje na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma, vsaj po številu podanih kazenskih ovadb in začelih postopkov, od leta 2008 dalje izboljšuje.

Hkrati ugotavljamo, da se je **46% odstotkov** zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci za izvajanje ZPPDFT. ***S strani zavezancev sporočene sumljive transakcije tako še vedno prispevajo skoraj polovični delež k obravnavanim zadevam policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit.***

V zvezi z delovanjem tožilstev in sodišč ugotavljamo, da se je **število sodnih preiskav in obtožnic v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 povečalo za 5 (iz 130 na 135), število pravnomočnih sodb pa iz 26 na 45.**

Čeprav so kazenske zadeve pranja denarja običajno zelo kompleksne, pogosto povezane z mednarodnim elementom in zahtevne za dokazovanje, **ocenjujemo, da so postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja od časa vložitve kazenske ovadbe do končne odločitve sodišča predolgi (v nekaterih zadevah oprostilnih sodb so npr. trajali tudi 8 ali 9 let).** V zadevah, v katerih so sodišča odredila začasno zavarovanje premoženja morajo sodišča v skladu s 506. a členom ZKP postopati še »posebej hitro«. Kljub temu ugotavljamo, da še vedno potekajo postopki v nekaj zadevah, ki so se pričeli pred letom 2003 in v katerih je začasno zavarovano ali zaseženo premoženje. **Počasnost postopkov ima tako negativen učinek na hitrost vzpostavljanja sodne prakse v R Sloveniji.**

V zvezi z ukrepi za izboljšanje sistema na področju odkrivanja, pregona in sojenja je potrebno omeniti, da je v letih 2009 in 2010 (ocenjevano je bilo obdobje od leta 2006 do leta 2009) potekalo ocenjevanje Slovenije v četrtem ocenjevalnem krogu, ki ga izvaja odbor MONEYVAL na podlagi metodologije, sprejete s strani FATF, in sicer je bila naša država v četrtem krogu ocenjena kot prva država članica Sveta Evrope.

Temeljna ugotovitev ocenjevalcev je bila, da je pravna podlaga za uveljavitev mednarodnih standardov na področju preventivnih ukrepov, oziroma preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma dovolj široko zastavljena, bistvene pomanjkljivosti na preventivnem področju tudi niso bile zaznane. Kljub temu, da je bil v ocenjevalnem obdobju 2006 do 2009 opazen očitni napredek v primerjavi s predhodnim, tretjim ocenjevalnim krogom, je bilo na zasedanju MONEYVALA marca 2010 v Strasbourgu izrecno poudarjeno, da je število pravnomočnih sodb še vedno premajhno in da to vpliva na učinkovitost sistema v boju proti pranju denarja. V zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja (FATF priporočilo R1, ki je bilo v veljavi v obdobju ocenjevanja) ocenjevalci tako tudi v četrtem krogu ugotavljajo, da je nacionalna zakonodaja sicer v skladu z mednarodnimi standardi, vendar težave nastajajo v zvezi s percepcijo, kakšna stopnja dokazov oz. kakšen dokazni standard je zahtevan pri dokazovanju kaznivega dejanja pranja denarja¹³. Zdi se, da sodna praksa postavlja zelo visok dokazni standard za dokazovanje storitve predhodnega kaznivega dejanja, kar onemogoča, da se preganja avtonomno kaznivo dejanje pranja denarja. Premalo se upoštevajo dejstva in okoliščine, ki nedvomno izkazujejo pranje denarja, saj je še vedno očitno, da mora v praksi obstajati predpogoj - pa čeprav v zakonodaji ni eksplicitno zahtevano - da se dokaže predhodno kaznivo dejanje. Po oceni ocenjevalcev obstaja nujna potreba, da se v konkretni zadevi na Vrhovnem sodišču preizkusi domneva o zahtevani stopnji dokaza za predhodno kaznivo dejanje v zvezi z avtonomnim pranjem denarja.

¹³ Report on fourth assessment visit of Slovenia, 17. March 2010: »The national legislation is broadly in line with the international standards. However, important difficulties still occur mainly as a result of the perceptions as to what is required to prove the money laundering offence. Only two convictions have been obtained for money laundering since 1995 (one of which was for own proceeds laundering). It is apparent that money laundering cases are generally pursued on the basis of self laundering in circumstances where there is clear evidence of a specific offence committed on a specific date. There have been no contested trials for autonomous money laundering. Judicial practice seems to favour high levels of proof of the underlying predicate offence, which has made it difficult to prosecute an autonomous money laundering offence. There is a reluctance to draw inferences from facts and circumstances. It still appears to be a prerequisite condition in practice, although not required by the law, to prove the predicate offence.«

Kljub povečanemu številu začetih postopkov za pranje denarja v v obdobju od leta 2011 do leta 2014, je za izboljšanje stanja na področju boja proti pranju denarja in financiranja terorizma po našem mnenju potrebno izvesti naslednje ukrepe:

- **zagotoviti prednostno obravnavo kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma pri organih odkrivanja kaznivih dejanj;**
- **dodatno izobraževanje policistov, kriminalistov, tožilcev in sodnikov s poudarkom na vsebinah, ki se nanašajo na izvajanje finančnih preiskav in odvzemu premoženja nezakonitega izvora ter izvajanje skupnih seminarjev, delavnic in izobraževanj;**
- **pravosodni organi, vključno z organi odkrivanja kaznivih dejanj, morajo posvetiti večjo pozornost odkrivanju, zavarovanju in odvzemu protipravne premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj;**
- **zagotoviti je potrebno dosledno izvajanje in skozi daljše obdobje tudi povečati števila finančnih preiskav, ki bi morale vzporedno potekati s preiskovanjem kaznivih dejanj z namenom, da se odkrije, zavaruje in odvzame protipravna premoženjska korist in ugotovi, ali v zvezi z morebitnim prikrivanjem tega premoženja obstajajo tudi elementi kaznivega dejanja pranja denarja;**
- **ustanovitev posebne strokovne skupine ali kontaktne točke za izmenjavo izkušenj na področju preiskav, pregona in sojenja v zadevah pranja denarja in financiranja terorizma oz. financiranja terorističnih aktivnosti;**
- **skozi pritožbene postopke je potrebno doseči jasne in trdne dokazne standarde pri dokazovanju predhodnega kaznivega dejanja v primerih avtonomnega pranja denarja, ki jih lahko s svojimi odločitvami pomagajo izoblikovati pritožbene instance, pri čemer je potrebno imeti v vidu posebno vlogo, ki jo ima s svojimi odločitvami Vrhovno sodišče**
- **potrebno je okrepiti nadzor predvsem nad gotovinskimi transakcijami in prenosi gotovine, ki so kakorkoli povezane z visokotveganimi državami in območji, ki se nahajajo na seznamih, ki jih sestavljajo mednarodne organizacije in Urad**

Navedene predloge ukrepov in še druge ukrepe v zvezi s celotnim sistemom boja proti pranju denarja, je Urad v sodelovanju z ostalimi organi in institucijami predstavil v akcijskem načrtu za izboljšanje sistema za boj proti pranju denarja in financiranja terorizma, ki ga je decembra 2010 posredoval v obravnavo Vladi RS¹⁴.

¹⁴ Vlada RS je sprejela Skupno poročilo o izvrševanju akcijskega načrta za uresničitev priporočil Moneyvala na svoji seji dne 22. 3. 2012.

5 PREVENTIVA IN NADZOR

Delo Urada na področju preventive in nadzora je v letu 2014 obsegalo:

- pripravo predloga sprememb in dopolnitev Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12 – ZIS-E in 19/14 v nadaljevanju: ZPPDFT);
- pripravo mnenj in stališč v zvezi z izvajanjem ZPPDFT in podzakonskih aktov, izdanih na njegovi podlagi;
- sodelovanje v odborih mednarodnih teles (Evropska unija, Svet Evrope), ki se ukvarjajo s preprečevanjem in odkrivanjem pranja denarja;
- nadzor nad izvajanjem določil ZPPDFT pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT;
- sodelovanje pri izobraževanju in strokovnem usposabljanju tako zaposlenih pri zavezancih po ZPPDFT kot uslužbencev v domačih državnih organih in nosilcev javnih pooblastil, sodelovanje pri izobraževanju sorodnih institucij in organov v tujini;
- tekoče urejanje internetne strani Urada v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja;

5.1 PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT

5.1.1 Spremembe in dopolnitve ZPPDFT

Namen priprave Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-C) v začetku leta 2014 je bila omejitev gotovinskega poslovanja iz 15 000 evrov na 5 000 evrov, pri čemer se je prepoved razširila tudi na dejavnost opravljanja storitev.

Poglavitni cilj, ki ga je predlagatelj želel doseči s predlagano obveznostjo izvršitve plačila nad 5 000 evrov preko nadzorovanih kreditnih in finančnih institucij, je omogočanje boljšega pregleda nad tokovi denarnih sredstev posameznega poslovnega subjekta, s čimer se brez dvoma dodatno utrdi tudi možnost učinkovitega izvajanja pooblastil Urada in drugih pristojnih organov v zvezi s preiskovanjem kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma, nenazadnje pa tudi glede iskanja izvora protipravno pridobljene premoženjske koristi ter možnostjo kasnejšega zasega ali odvzema.

Načela, na katerih je temeljil predlagani zakon, ni odstopal od načel že veljavnega ZPPDFT.

Prepoved gotovinskega poslovanja se je tako v začetku leta 2014 znižala s 15.000 evrov na 5.000 evrov, vendar pa je znesek 5 000 evrov še zmeraj dovolj visok, da omogoča nemoteno gotovinsko poslovanje v primeru običajnih poslov, ki so tudi najbolj pogosti pri poslovanju prebivalstva (nakup osnovnih življenjskih potrebščin, vključno s tehničnim in podobnim blagom ter plačila storitev kot so odvetniške, notarske, davčne, zdravstvene, svetovalne in druge storitve). V kolikor znesek za prodano blago ali opravljeno storitev preseže 5 000 evrov, se v skladu z novo ureditvijo zahteva plačilo preko transakcijskega oziroma plačilnega računa.

Nova ureditev ne prepoveduje gotovinskega poslovanja kot takega, ampak ga zgolj omejuje na način, da preusmerja izvajanje visokih (in s tem tveganih) gotovinskih transakcij preko finančnih institucij.

5.1.2 Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT

V letu 2014 je Urad podal 44 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago ZPPDFT, in sicer 2 mnenji na zaprosilo nadzornih organov iz 85. člena ZPPDFT, 1 mnenje na zaprosilo tujega Urada, 3 mnenja na zaprosilo državnih organov, 12 mnenj na zaprosilo bank, 1 mnenje na zaprosilo zavarovalnice ter 25 mnenj na zaprosila ostalih zavezancev.

Urad je podal mnenja in stališča, ki so se nanašala predvsem na vprašanja operativnega značaja, kot so:

- izvajanje pregleda stranke pri sklepanju poslovnega razmerja;
- ugotavljanje dejanskega lastnika stranke;
- imenovanje pooblaščenca;
- poslovanje z virtualnimi valutami;
- sporočanje gotovinskih transakcij;

- izvajanje Uredbe 1781/2006/ES;
- omejitev gotovinskega poslovanja;
- sporočanje podatkov o sumljivih transakcijah;
- hramba podatkov in dokumentacije;
- izvajanje ostalih nalog po ZPPDFT.

Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezancem in ostali zainteresirani javnosti.

5.2 DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES

5.2.1 Svet Evrope

Delo Urada je bilo tudi v letu 2014 v veliki meri osredotočeno na delovanje Posebnega odbora pri Svetu Evrope MONEYVAL.

5.2.1.1 *Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)*

*V letu 2014 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja **odbora MONEYVAL**, katerih so se udeležili tudi predstavniki Urada, njihova vsebina pa je podrobneje prikazana v nadaljevanju:*

44. plenarno zasedanje odbora MONEYVAL je potekalo od 31.3. do 4.4.2014, poleg predstavnice Urada sta bila člana slovenske delegacije še predstavnik Vrhovnega državnega tožilstva ter Policije. Na tem plenarnem zasedanju so se obravnavala in bila sprejeta poročila o 4. krogu ocenjevanja za Lihtenštajn, Makedonijo in Romunijo. Ukrajina, Gruzija, Moldavija, Izrael ter Bosna in Hercegovina so morale v skladu s postopkovnimi pravili odbora MONEYVAL poročati o napredku na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Predstavljen je bil seminar na temo tipologij organiziranega kriminala, ki je bil organiziran v maju 2014 in na katerega so bili vabljeni tožilci držav, članic odbora MONEYVAL.

45. plenarno zasedanje odbora MONEYVAL je potekalo od 14.9. do 19.9.2014, poleg predstavnikov Urada je bila v slovenski delegaciji še predstavnica Banke Slovenije. Na plenarnem zasedanju so bila obravnavana in bila sprejeta poročila o 4. krogu ocenjevanja Gruzije ter poročila o napredku za Gruzijo, Slovaško, San Marino, Rusijo, Latvijo in Albanijo. Diskusija je tekla o vrstnem redu ocenjevanja odbora MONEYVAL v 5. krogu ter pripravi posameznih držav na to ocenjevanje; resoluciji Združenih narodov o Iranu; finančni vključitvi; programih davčne amnestije, ki sta ju uvedli Madžarska in Malta. Poleg tega je bil organiziran tudi krajši seminar s področja FATF metodologije učinkovitosti, ki naj bi pripomogel k boljšemu razumevanju postopka ocenjevanja odbora MONEYVAL v 5. krogu.

46. plenarno zasedanje odbora MONEYVAL je potekalo od 8.12. do 12.12.2014, katerega so se udeležili predstavnika Urada ter predstavnica Policije. Na zasedanju so bila obravnavana in sprejeta poročila o 4. krogu ocenjevanja Azerbajdžana ter poročila o napredku Izraela, Albanije, Moldavije, Slovaške in Malte. Diskusija je tekla tudi o finančnih sankcijah, sprejetih na podlagi UNSCR 2170 (2014) in EU Regulation 914/2014 v zvezi z osebami, ki naj bi se pridružile Islamski državi; postopkovnih pravilih MONEYVAL-a za 5. krog ocenjevanja; programih davčne amnestije, ki so jih uvedle določene države (Madžarska, Malta, San Marino). Pozornost je bila namenjena tudi položaju Bosne in Hercegovine, ki je bila zaradi nezadostnega napredka na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma uvrščena v poseben postopek, saj je morala o svojem napredku poročati na vsakem plenarnem zasedanju. Julija 2014 je Sekretariat odbora MONEYVAL na spletni strani objavil izjavo, da je BIH zaradi nezadostne učinkovitosti na tem področju uvrščena med države z višjim tveganjem za PD/FT ter pozval države, članice odbora, da sprejmejo ustrezne ukrepe. V novembru 2014 je v BIH potekal 4. krog ocenjevanja odbora, kjer je bil ugotovljen določen napredek, vendar se bo o nadaljnji usodi BIH odločalo na aprilskem zasedanju odbora leta 2015. Če napredek ne bo zadovoljiv, obstaja možnost, da bo odločanje preneseno z odbora MONEYVAL na višji nivo in sicer ICRG (International Cooperation Review Group process of FATF).

Na vseh plenarnih zasedanjih odbora MONEYVAL so mednarodne inštitucije in organizacije (EGMONT, Evropska komisija, Svetovna banka, OECD, UNODC itd.) predstavile svoje aktivnosti na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

Od 24.8. do 29.8.2014 je v Strasbourgu potekal tečaj strateške analitike, katerega se je udeležil tudi predstavnik Urada. Tečaj je organizirala skupina EGMONT v sodelovanju z odborom MONEYVAL. Udeleženci so bili seznanjeni z metodami analize sumljivih zadev s področja pranja denarja in financiranja terorizma ter praktičnimi primeri s tega področja.

V novembru 2014 je v Strasbourgu potekal seminar za ocenjevalce v 5. krogu ocenjevanja odbora MONEYVAL, ki se ga je udeležilo 28 predstavnikov iz 21 držav (Slovenije ni bilo med njimi). V letu 2015 bosta organizirana dva tovrstna seminarja in sicer marca v Armeniji ter v jeseni v Strasbourgu.

5.2.1.2 Delovna skupina za Finančne storitve

Na podlagi revidiranih standardov FATF je Komisija EU februarja 2013 izdala predlog nove, že četrte direktive, o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranja terorizma in nove uredbe o podatkih, ki spremljajo prenose sredstev. V letu 2013 so v zvezi s tem predlogom direktive na Svetu EU, v okviru Delovne skupine za finančne storitve, potekala pogajanja držav članic, ki so se na nivoju finančnih atašeev nadaljevala tudi v letu 2014. Urad je s predlogi in stališči nudil strokovno podporo finančni atašejki na osmih zasedanjih delovne skupine in zasedanjih odborov COREPER in ECOFIN. COREPER je dne 18. 6. 2014 s kvalificirano večino potrdil zakonodajni paket s področja preprečevanja pranja denarja. Na podlagi splošnega pristopa je italijansko predsedstvo pričelo politični dialog z EP in EK na katerem je bil decembra 2014 dosežen politični dogovor o vsebini direktive in uredbe.

5.2.2 Evropska unija

5.2.2.1 Komisija, Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranja terorizma - EGMLTF

V letu 2014 se je predstavnik Urada udeležil dveh zasedanj Skupine strokovnjakov za pranje denarja in financiranja terorizma (*»Expert Group on Money Laundering and Terrorist Financing«* - EGMLTF) ustanovljene pri Evropski komisiji.

Dne 7. 2. 2014 je na tretjem zasedanju skupine EGMLTF potekala razprava v zvezi s predlogom Komisije o vlogi EGMLTF pri nacionalnih ocenah tveganj in izdelavi nadnacionalne ocene tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma na nivoju EU. Komisija je predlagala, da bi EGMLTF sodeloval pri primerjavi nacionalnih ocen tveganj in izmenjavi izkušenj držav članic ter pri identifikaciji možnih tveganj na nivoju EU in pripravil osnutek nadnacionalne ocene tveganj. V zvezi s tem je bilo doseženo soglasje, da bodo predstavniki EGMLTF v delovnih podskupinah identificirali področja tveganj za pranje denarja in financiranja terorizma na podlagi razpoložljivih virov in ob sodelovanju drugih institucij (ESA, EUROPOL, EU FIUs Platform, itd.). Komisija bo zadolžena za koordiniranje celotnega procesa in bo izdelala tudi končno poročilo v obliki neobvezujočega dokumenta. 16 držav članic že izvaja projekte nacionalnih ocen tveganj, ki so v različnih fazah postopkov. V nadaljevanju je bil predstavljen projekt EBA v zvezi z virtualnimi valutami. V okviru EBA je bila ustanovljena delovna skupina, ki bo ocenila tveganja virtualnih valut za stranke, pranje denarja in financiranje terorizma, finančni kriminal in regulatorje ter izdelala poročilo do konca maja 2014. Predstavnik EUOSTATA je predstavil drugo poročilo o statističnih podatkih pranja denarja v EU od prijave sumljive transakcije do končne sodbe. Glavni problem pri obdelavi podatkov je, da so podatki zaradi različnih definicij v posameznih državah težko primerljivi. Predstavljeni so bili tudi nekateri osnutki dokumentov za februarjsko zasedanje FATF, kot so smernice za ugotavljanje dejanskih lastnikov, pranje denarja s fizičnimi prenosi denarja, tveganje virtualnih valut, itd.

Dne 13. 6. 2014 se je predstavnik Urada udeležil četrtega zasedanja skupine EGMLTF. Glede na to, da gre za razmeroma novo strokovno skupino, ustanovljeno leta 2013, je predsedujoča odprla razpravo o njeni prihodnji vlogi, ki bo jasnejša po sprejemu paketa zakonodaje s področja pranja denarja in financiranja terorizma, tj. četrto direktivo in uredbo o prenosu sredstev. Po sprejemu zakonodajnega paketa obeh dokumentov, bo Komisija organizirala delavnico na temo njenega prenosa v nacionalne zakonodaje. EGMLTF bi lahko postal forum za razpravo o zadevah, povezanih z implementacijo direktive in uredbe, na njem bi si države članice lahko izmenjevale izkušnje in dobre prakse. Doseženo je bilo soglasje, da bo skupina sprejemala stališča do zadnjih verzij FATF dokumentov in glede na to, da je 13 držav članic tudi članic odbora Moneyval pri Svetu Evrope, se bo EGMLTF seznanjal s poročili o ocenjevanju teh držav in projektih v zvezi s tipologijami pranja denarja in financiranjem terorizma, ki jih izvaja Moneyval. Pomembno vlogo bo skupina imela pri izmenjavi izkušenj in primerjav v zvezi z nacionalnimi ocenami za pranje denarja in financiranje terorizma ter identifikaciji skupnih področjih tveganja in pripravi poročila Komisije o nadnacionalni oceni tveganja na nivoju EU. Ustanovljena je bila že tudi »ad hoc« delovna podskupina, ki je že pričela z delom in

predstavila svojo bodočo vlogo pri pripravi osnutka poročila nadnacionalne ocene tveganja, na podlagi katere bo Komisija predvidoma dve leti po sprejemu direktive in uredbe izdelala končno poročilo o ugotovljenih tveganjih na nivoju EU. V nadaljevanju je bil predstavljen zaključek projekta EBA v zvezi z virtualnimi valutami. Delovna skupina, ki je ocenila tveganja virtualnih valut je zaznala preko 70 različnih tveganj povezanih z virtualnimi valutami.

5.2.2.2 Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije

V letu 2014 so bili organizirani trije sestanki EU-FIU PLATFORM, ki so potekali v Bruslju, na dveh je imel tudi Urad svojega predstavnika.

- Na 21. in 22. sestanku EU-FIU Platform, ki sta potekala 6.2.2014 in 12.6.2014 je bil predstavljen postopek združevanja računalniške mreže FIU.NET in EUROPOL-ove mreže. Poleg tega je diskusija tekla še o: omejevalnih ukrepih v zvezi z Ukrajino; 4. direktivo s področja preprečevanja pranja denarja; čezmejnem sporočanju sumljivih transakcij ter nadnacionalni analizi tveganja.

5.3 SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU

Na podlagi 6. točke prvega odstavka 43. člena ZPPDFT in Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/08) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT poskrbeti za strokovno usposabljanje vseh delavcev, ki opravljajo naloge po ZPPDFT. Pri strokovnem usposabljanju na podlagi 70. člen ZPPDFT sodeluje tudi Urad.

Na tej podlagi so predstavniki Urada v letu 2014 izvedli skupno 26 ur 30 min predavanj na različnih seminarjih doma in v tujini.

5.3.1 Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji

Predavanja, ki so jih predstavniki Urada izvedli v Sloveniji, so bila namenjena predvsem delavcem bank, menjalnic, članom borze vrednostnih papirjev, policijskim organom, itd. Med pomembnejšimi predavanji naj omenimo naslednje:

- v februarju, juniju, juliju, in novembru 2014 je v okviru Združenja bank Slovenije (v nadaljevanju: ZBS) potekalo izobraževanje na temo preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za zaposlene v menjalnicah (3h);
- v mesecu marcu in novembru je Urad policijskim organom predstavil delovanje FIU.NET mreže (1h 30min);
- v okviru Združenja članov borze vrednostnih papirjev sta predstavnika Urada v mesecu maju sodelovala na Posvetu, ter predstavila novosti na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, tipologije pranja denarja, kazniva dejanja povezana z vrednostnimi papirji in skladi, obseg pranja denarja v sektorju vrednostnih papirjev in skladov v Sloveniji itd. (3h);
- v juniju je predstavnik Urada, v okviru ZBS sodeloval na seminarju: Dobro poznavanje stranke in skrbno spremljanje njenih poslovnih aktivnosti (45min);
- predstavnik Urada je v septembru na povabilo ZBS sodeloval na seminarju s temo: Odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (1h 30min);
- na povabilo Banke Slovenije je predstavnik Urad v mesecu septembru izvedel izobraževanje na temo – analiziranje finančnih podatkov (2h 30min);
- v septembru se je predstavnik Urada na povabilo MP – Centra za izobraževanje v pravosodju udeležil Seminarja nadgrajenega kataloga EJTN 2014: Pranje denarja in korupcija (45min);
- v okviru rednega letnega posveta, ki ga organizira Združenje bank Slovenije, sta predstavnika Urada novembra 2014 za uslužbenke bank izvedela predavanje z naslovom: »Aktualnosti na področju preprečevanja pranja denarja, Trendi in statistike na področju preprečevanja pranja denarja« (1h 30min);
- Urad je v mesecu novembru predstavnikom FURS-a predstavil evidenco gotovinskih transakcij (1h);
- Predstavnik Urada je na povabilo GPU – UKP v novembru sodeloval na strokovnem usposabljanju kriminalistov s področja korupcijske kriminalitete, in sicer na temo: Odkrivanje in preiskovanje korupcijskih kaznivih dejanj s področja bančništva. (1 h);
- V decembru je Urad sodeloval pri usposabljanju uslužbencev FURS-a, in sicer na temo:

- Zaznavanje oblik pranja denarja in korupcije v okviru finančnih preiskav in prepoznavanje možnosti oblik sodelovanja s pristojnimi organi (1h 30min);
- V okviru Slovenskega združenja za tveganje in zavarovanje se je predstavnik urada udeležil srečanja »Obvladovanje tveganja davčne utaje ter vpletenost v pranje denarja in financiranje terorizma (2h 45min);
- Za MF – UJP je predstavnik Urada v decembru izvedel predavanje na temo nalog in pooblastil Urad (2h).

5.3.2 Strokovna usposabljanja in predavanja v tujini

Predstavnica Urada je v oktobru, v okviru Evropske komisije, predavala na delavnici TAIEX v Podgorici v Črni gori (1h 45 min).

5.4 NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH

5.4.1 Postopek o prekrških

Urad je na podlagi Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 70/06 s spremembami; v nadaljevanju: ZP-1) postal prekrškovni organ, saj izvaja nadzorstvo nad izvrševanjem ZPPDFT, vključno z nadzorom nad izvajanjem podzakonskih predpisov, sprejetimi na njegovi podlagi. Iz predlagatelja postopka o prekršku se je tako Urad preobrazil v prekrškovni organ, ki ima v hitrem postopku velika pooblastila odločanja o prekršku in sankciji. Urad tako ne le odkriva prekrške, pač pa praviloma zanje izreka tudi sankcije.

Na Uradu vodi postopek o prekršku in odloča v hitrem postopku pooblaščen uradna oseba, ki po uradni dolžnosti izda odločbo v obliki opozorila, opomina ali odločbe in izreče globo.

Na podlagi prvega odstavka 55. člena ZP-1 Urad kot prekrškovni organ po uradni dolžnosti, brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku.

Za delo Urada za izvajanje nalog s področja prekrškov so zagotovljeni ustrezni pogoji. Zagotovljeni so ustrezni prostori in ustrezna informacijsko – komunikacijska oprema.

5.4.2 Urad kot prekrškovni organ

5.4.2.1 *Splošna ocena stanja*

ZPPDFT ima podrobno opredeljene kršitve zakona, pri čemer je tudi krog oseb, katerih ravnanja so sankcionirana, bolj natančno določen oziroma definiran (opredeljene so kršitve registriranih overiteljev kvalificiranih digitalnih potrdil, kršitve tretjih oseb, kršitve oseb, ki opravljajo dejavnost prodaje blaga).

Kršitve ZPPDFT so strukturirane glede na težo prekrška na:

- najtežje (zagrožena globa za pravno osebo je od 12.000 do 120.000 EUR, za odgovorno osebo je od 800 do 4.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 4.000 do 40.000 EUR),
- težje (zagrožena globa za pravno osebo je od 6.000 do 60.000 EUR, za odgovorno osebo je od 400 do 2.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 2.000 do 20.000 EUR),
- in lažje kršitve (zagrožena globa za pravno osebo je od 3.000 do 30.000 EUR, za odgovorno osebo je od 200 do 1.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 1.000 do 10.000 EUR).

V skladu z ZPPDFT Urad ni edini nadzornik nad izvajanjem določil zakona pri zavezancih, ampak so tudi t.i. primarni nadzorniki (BS, ATPV, AZN, TIRS, itd.), ki v skladu s svojimi pooblastili nadzirajo poslovanje in posledično tudi ustrezno izvajanje določil ZPPDFT pri posameznem segmentu zavezancev. Nadzorniki so dolžni o vseh ugotovljenih kršitvah zakonodaje s področja pranja denarja in financiranja terorizma ukreniti vse kar je potrebno, da se kršitev odpravi, pri čemer lahko izvedejo tudi prekrškovni postopek, in o vseh svojih ukrepih obvestijo Urad. Urad je tako sekundarni nadzornik in nima inšpekcijskih pooblastil.

Urad v letu 2014 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s

strani drugih nadzornih organov.

Ocenjujemo, da bi bil sistem nadzora nad izvajanjem določil ZPPDFT bistveno bolj učinkovit, v kolikor bi Urad imel tudi inšpekcijska pooblastila. Sedaj je Urad sicer prekrškovni organ, vendar pa mu trenutno veljavni zakon ne omogoča izvajanje inšpekcijskih nadzorov pri samih zavezancih, t.j. nima pristojnosti izvajati inšpekcijskega nadzora v smislu Zakona o inšpekcijskem nadzoru oz. drugih specialnih zakonov, ki urejajo pooblastila drugih inšpekcijskih organov. S spremembo obstoječega ZPPDFT in podelitvijo inšpekcijskih pooblastil Uradu bi se praksa izvajanja inšpekcijskih pregledov na področju ZPPDFT poenotila, predvsem pa bi se vzpostavil učinkovitejši nadzor na tem področju.

5.4.2.2 Druge kršitve

V letu 2014 je Urad pri 5 zavezancih iz 4. člena ZPPDFT evidentiral 6 kršitev v zvezi z nepopolnim sporočanjem podatkov o gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR, in sicer: 3 kršitve pri bankah in 3 kršitve pri koncesionarjih, ki prirejajo posebne igre na srečo v igralnicah oziroma igralnih salonih. V vseh navedenih primerih je šlo za lažje kršitve določb ZPPDFT, zato je Urad v skladu s 1. točko drugega odstavka 85. člena ZPPDFT od organizacij zahteval odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti posredovanih obrazcev. V letu 2009 (70 kršitev), 2010 (61 kršitev), 2011 (27 kršitev) 2012 (28 kršitev). V letih 2012, 2013 in 2014 je bilo tako evidentiranih in naknadno odpravljenih veliko manj kršitev kot prejšnja leta, kar kaže na bolj dosledno upoštevanje določb ZPPDFT v zvezi s sporočanjem podatkov Uradu.

Nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT opravljajo poleg Urada v okviru svojih pristojnosti (na podlagi 87. člena ZPPDFT) tudi nadzorni organi. V letu 2014 so nadzor opravili:

- Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so v letu 2014 pregledali 63 zavezancev. V 22 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek s sklepom ustavljen. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti oz. pomanjkljivosti, ki so jih zavezanci v večini primerov tudi takoj oz. v postavljenem roku odpravili, pa je bilo izrečenih 19 opozoril po ZP-1 in 24 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.
- Strokovna sodelavca Banke Slovenije sta skladno z internim načrtom neposrednih pregledov menjalniškega poslovanja za leto 2014 v obdobju od začetka maja do konca oktobra 2014 na podlagi 43. člena Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06-UPB1 in 59/11, ter 11. in 13. člena ZDP-2) opravila preglede poslovanja pri 23 menjalcih oziroma na skupaj 32 menjalnih mestih, s čimer so bili opravljeni pregledi poslovanja vseh menjalcev, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje menjalniških poslov. Ob pregledih menjalniškega poslovanja menjalcev ni bilo ugotovljenih kršitev s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, oziroma ni bilo drugih razlogov za takojšnje obveščanje Urada.
- Inšpektorji Banke Slovenije so pri bankah, podružnicah bank tretjih držav in bankah držav članic, ki ustanovijo podružnico v RS oziroma so pooblašcene neposredno opravljati bančne storitve v RS opravili skupaj 2 nadzora.
- Inšpektorji Agencije za trg vrednostnih papirjev so v letu 2014 opravili 5 pregledov pri družbah za upravljanje investicijskih skladov in borzoposredniških družbah. V enem primeru so ugotovili več kršitev, zato so na podlagi določb drugega odstavka 465. člena oziroma 466. člena Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 77/11, 10/12 – Zpre-1C, 55/12 in 96/12-ZPIZ-2; v nadaljevanju: ZISDU-2) izdali opozorilo oziroma odredbo o odpravi kršitev. Družba je v postavljenem roku odpravila ugotovljene kršitve, zato je Agencija nadzorni postopek zaključila z izdajo ugotovitvene odločbe. V dveh primerih niso ugotovili nepravilnosti oziroma kršitev določb ZPPDFT, zato so izdali le priporočilo za izboljšanje poslovanja družbe. V enem primeru so družbi predlagali, da zagotovi izvajanje določenega člena ZPPDFT. V enem primeru pa so ugotovili kršitvi 45.a člena in drugega odstavka 29. člena ZPPDFT, zato so na podlagi določb 466. člena ZISDU-2 izdali odredbo o odpravi kršitev, ter izdali priporočilo za izboljšanje poslovanja družbe. Družba je v postavljenem roku odpravila ugotovljeni kršitvi, zato je Agencija nadzorni postopek zaključila z izdajo ugotovitvene odločbe.

5.4.3 Analiza podatkov iz letnih poročil o notranji kontroli organizacij iz 4. člena ZPPDFT

V skladu s 5. členom Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS št. 10/2008) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT, če Urad tako zahteva, v pisni obliki sestaviti letno poročilo o izvajanju notranje kontrole in ukrepov v preteklem letu in ga Uradu posredovati najkasneje v 15 dneh od prejema zahteve. V Uradu so bili analizirani podatki iz poročil, ki so jih banke ter borzoposredniške družbe pripravile za leto 2014.

5.4.3.1 Bančni sektor

Primerjava podatkov iz poročil bank za leti 2013 in 2014 kažejo, da je v primeru 16 bank prišlo do zmanjšanja števila izvedenih gotovinskih transakcij, ki so presegle vrednost 30.000,00 EUR in so bile sporočene Uradu. O gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR, od skupno 20 bank niso poročale 3 banke, saj ni bilo prekoračitve zakonsko določenega zneska, oziroma je šlo za negotovinsko poslovanje.

Iz prejetih podatkov je nadalje razvidno, da so banke v letu 2014 sporočile Uradu podatke o sumljivih transakcijah na 386 obrazcih¹⁵, torej na 122 obrazcih manj kot leta 2013 (skoraj 32% padec števila posredovanih obrazcev glede na leto prej).

V obdobju od 2009 do 2012 je razviden porast primerov, ko se je pooblaščenec na podlagi diskrecijske pravice, ki mu jo daje podzakonski akt, odločil da v zvezi z določeno transakcijo ali stranko niso podani razlogi za sum pranja denarja, in zato takšne transakcije ali stranke ni prijavil Uradu. V letu 2014 je bilo takšnih primerov 82 (2 primera v letu 2009, 30 primerov v letu 2010, 101 primer v letu 2011, 220 primerov v letu 2012 in 111 primerov v letu 2013).

ZPPDFT v 24. členu dopušča možnost, da organizacije iz 4. člena ZPPDFT prepustijo pregled stranke tretji osebi. To možnost je v letu 2014 koristilo 10 bank, in sicer je bilo opravljenih 453 pregledov strank preko tretjih oseb. V letu 2013 je bilo takih primerov 474, in sicer pri 12 bankah.

5.4.3.2 Borzno posredniške družbe (BPD)

V letu 2015 je bila opravljena tudi analiza aktivnosti borznoposredniških družb (v nadaljevanju BPD) v zvezi z izvajanjem predpisov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. V okviru analize smo zajeli podatke iz letnih poročil za leto 2014 ter jih primerjali s podatki za prejšnja leta. Iz prejetih podatkov je razvidno, da Urad s strani BPD v letih 2008, 2009 in 2011 ni prejel nobene prijave sumljive transakcije, v letih 2010, 2012 in 2014 pa po eno prijavo. Največ prijav je bilo v letu 2013, ko je Urad s strani 3 BPD prijel 4 prijave sumljivih transakcij.

BPD v letu 2014 Uradu niso sporočile nobene gotovinske transakcije, saj le-te ne opravljajo gotovinskih transakcij, kar pomeni, da kupnine za nakup vrednostnih papirjev prejemajo preko bančnih oziroma drugih nakazil.

Možnost prepustitve pregleda stranke tretji osebi od skupno 5 BPD, sta v letu 2014 koristile 2 BPD. Pregled je bil v 11 primerih prepuščen notarjem s sedežem v državi članici EU oziroma enakovredni tretji državi ali podružnici slovenske borznoposredniške družbe v državi članici.

5.5 OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV

Urad obvešča javnost oziroma komunicira z mediji izključno preko Službo za odnose z javnostmi Ministrstva za finance. Med vsemi vprašanji, ki jih je Urad v letu 2014 prejel od dnevnikov, tednikov in TV postaj, je bilo tudi 6 takšnih, ki so se nanašala na točno določene primere, zato je v zvezi njimi Urad lahko posredoval le pojasnilo, da ne more razkrivati podatkov o konkretnih zadevah, ki so označene z ustrezno stopnjo tajnosti po Zakonu o tajnih podatkih. Poleg navedenega je Urad v letu 2014 z mediji sodeloval tudi v naslednjih primerih:

- Novinarki Slovenskih novic smo v januarju posredovali odgovor glede avtorskih in podjemnih pogodb v letu 2013.
- V mesecu januarju smo novinarju STA sporočili, da Urad ne oddaja službenih prostorov v najem oziroma podnajem.
- Februarja smo novinarki ČZP Večer Maribor poslali odgovor vezan na dodatna dodeljena sredstva v višini 100.000 EUR, ter glede zaposlitve 4 novih sodelavcev.
- Novinarju POP TV smo v februarju sporočili, da Urad normalno izvaja svoje naloge ne glede na vremenske razmere – žled.
- V februarju smo novinarju TV SLO 3 posredovali izjavo glede obravnave Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v Državnem zboru.

¹⁵ Podatke o sumljivih transakcijah zavezanec posredujejo Uradu na predpisanih obrazcih, ki pa so lahko medsebojno povezani ali po osebah ali produktu. Urad lahko na podlagi več obrazcev odpre samo eno zadevo in tudi šteje, da je prejel od zavezanca samo eno prijavo. Zaradi navedenega se podatki o številu prijav, ki jih navajamo v točki 3.1.1 in številu obrazcev iz točke 5.4.3.2 ne ujemajo.

- Podatke o službenem vozilu smo v mesecu februarju posredovali novinarju hrvaškega spletnega medija portal.net.hr.
- V aprilu je Urad novinarke Dnevnika posredoval odgovor glede iger na srečo in pranje denarja.
- Novinarki 24 ur smo v mesecu aprilu posredovali odgovore na naslednje teme: - odkrivanje pranja denarja, - dokazovanje pranja denarja, - ter zastaralni roki za kazenski pregon.
- Novinarki Primorskih novic smo posredovali odgovor glede nadzora transakcij, nakazil in pregleda strank.
- Aprila je Urad odgovarjal na vprašanje glede odtekanja denarja v davčne oaze.
- Novinarki Večera smo v aprilu posredovali odgovor, da Urad ni pristojen za nadziranje izvajanja Zakona o političnih strankah, ter pojasnilo glede prekrivanja izvora finančnih sredstev.
- V maju smo za Kanal A posredovali odgovor glede sumljivih transakcij.
- V mesecu maju smo novinarju Planet Siol odgovorili glede transakcij po 38. členu ZPPDFT – nakazila v vrednosti nad 30.000 EUR.
- Novinarju Dnevnika smo posredovali odgovor na temo: ponujanje dragih kamnov v zavarovanje kakršnegakoli posla.
- Novinarki Slovenskih novic smo v mesecu maju sporočili, da Urad v letu 2014 ni sklenil nobenih avtorskih ali podjemnih pogodb.
- Novinarki STA smo v juniju sporočili, da Urad ni sklenil nobenih novih zaposlitev v času opravljanja tekočih poslov, ter da nihče ni bil zaposlen na zaupanje.
- Julija smo novinarki časnika Finance posredovali odgovor, ki se je nanašal na podatke o sredstvih, nakazilih iz R Slovenije v davčne oaze.
- V mesecu avgustu smo novinarju Mladine posredovali odgovor glede zamenjave označevalne table.
- Novinarke Radia Tednik Ptuj d.o.o. je Urad v mesecu septembru predlagal, naj se o konkretnem primeru obrne na MNZ – Policijo.
- V septembru smo novinarjem dela, Mladine in Kanala A posredovali odgovor glede prijav v zvezi s sumi pranja denarja za državljane Rusije in Ukrajine.
- Na temo preprečevanja in odkrivanja financiranja terorizma je bil v mesecu septembru posredovan odgovor novinarju TVS.
- Novinarki dela smo v oktobru posredovali odgovor glede tipologij pranja denarja.
- V mesecu oktobru smo novinarki POP TV poslali pojasnilo, kdaj Urad prične z zbiranjem in analizo podatkov, informacij in dokumentacije v konkretnih zadevah.
- Novinarju časnika Dnevnik smo v novembru posredovali odgovor, da Urad ves čas svojega poslovanja ne plačuje najemnine za poslovne prostore, ker posluje v lastnih prostorih.
- Novinarju informativnega programa TV Slovenija smo v novembru sporočili, da Urad prične z zbiranjem in analizo podatkov, informacij in dokumentacije v konkretni zadevi samo v primeru, da so v zvezi s transakcijo ali osebo podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.
- Na temo sumljivih transakcij v Luksemburg je Urad novinarju časnika Delo odgovarjal v mesecu novembru.
- Novembra smo novinarki Dela posredovali odgovor glede nakazil v davčno ugodna območja.
- Za TV SLO smo v mesecu novembru pripravili odgovor na temo dejanskih lastnikov.
- Novinarki RTV SLO smo v novembru posredovali odgovor vezan na davčne oaze.
- V novembru smo novinarju Dnevnika posredovali odgovor glede delovanja Urada in nadzora nad koncesionarji, ki prirejajo posebne igre na srečo v igralnicah oziroma igralnih salonih.
- Novinarju časnika Večer smo v mesecu decembru sporočili, da Urad nima sklenjenih nobenih svetovalnih pogodb.
- Decembra smo novinarki Radia Slovenije sporočili, da Urad v letu 2014 ni izdal nobene naročilnice ali sklenil pogodbe z zunanjim izvajalcem, katera skupna vrednost bi dosegla prag 7.500 EUR.

5.6 INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

Skladno s 4. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/06 – ZDavP-2 in 23/14; v nadaljevanju: ZDIJZ) je informacija javnega značaja vsaka informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Na podlagi 5. člena ZDIJZ so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim in fizičnim osebam, pri čemer ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali pa pridobi njen prepis, fotokopijo, ali njen elektronski zapis.

Organ lahko v skladu z določbo 26. člena ZDIJZ v celoti ali delno zavrne zahtevo prosilca samo, če ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument pomeni izjemo iz 6. člena ZDIJZ, razen če je javni interes do razkritja informacije močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.

V skladu s 37. členom ZDIJZ in 28. členom Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/05, 119/07 in 95/11) je Urad do konca meseca januarja tekočega leta dolžan pripraviti letno poročilo o izvajanju ZDIJZ za preteklo leto.

V letu 2014 Urad ni prejel zaprosil za posredovanje informacij javnega značaja.

6 MEDNARODNO SODELOVANJE

Pravna podlaga za mednarodno delovanje Urada je določena s 65., 66. in 67. členom Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, ki pooblašča Urad, da izmenjuje podatke s tujimi organi, pristojnimi za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma. Poglavje omenjenega zakona, ki se nanaša na mednarodno sodelovanje tudi določa pogoje, pod katerimi lahko Urad začasno ustavi transakcijo na pobudo tujega organa oz. mu omogoča, da v okviru svojih nalog preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pošlje pisno pobudo tujemu organu za zaustavitev transakcije v primeru utemeljenega suma pranja denarja ali financiranja terorizma.

Urad ima določene pristojnosti tudi na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198 o pranju, odkrivanju, zasegu in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem in o financiranju terorizma, ki jo je Slovenija podpisala 28. 3. 2007, ratificirala 26.4.2010, veljati pa je pričela 1.8.2010. Urad je v konvenciji predviden kot centralni organ, preko katerega bi šla vsa zaprosila in zahtevki, ki se nanašajo na pranje denarja, odkrivanje, zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem pranja denarja in financiranjem terorizma.

V nadaljevanju prikazujemo aktivnosti Urada na področju mednarodnega sodelovanja in sicer ločeno za področje multilaterale in bilaterale.

6.1 MULTILATERALNO SODELOVANJE

V tem delu predstavljamo aktivnosti Urada, ki so se leta 2014 (kot tudi v preteklih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, medtem ko so aktivnosti Urada v okviru Sveta Evrope in Evropske Unije podrobneje opisane v poglavju »Preventiva in nadzor«.

6.1.1 Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT¹⁶

V letu 2014 je v Budimpešti od 16.2. do 19.2.2014 potekal sestanek delovnih podskupin skupine EGMONT, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika Urada, medtem ko se plenarnega zasedanja skupine EGMONT, ki je potekalo od 1.6. do 6.6.2014 v Peruju, ni udeležil noben predstavnik naše inštitucije.

Na plenarnem zasedanju v Peruju je bilo v skupino EGMONT sprejetih osem (8) novih uradov in sicer iz Angole, Brunei Darussalam, Čada, Gane, Jamajke, Namibije, Sint Maartena in Tanzanije, tako da se je konec leta 2014 število uradov v skupini povzpelo na 147.

V nadaljevanju predstavljamo delo predsedstva skupine EGMONT in njenih posameznih delovnih skupin:

Predsedstvo skupine EGMONT je v letu 2014 sprejelo načrt dela za obdobje 2014-2017, postopke pristopanja in sprejema novih uradov v skupino ter nove interna pravila. Predstojnikom uradov so predlagali sprejetje novega strateškega plana za obdobje 2014 – 2017 ter proračuna za obdobje 2014-2015. V zvezi s postopki pristopanja in sprejema novih uradov v skupino je prišlo do sprememb predvsem pri definiciji uradov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem pranja denarja in financiranjem terorizma (tj. Financial Intelligence Unit – FIU) ter pri navodilih za tako imenovane »urade – sponzorje«, ki nudijo (nefinančno) pomoč tistim uradom, ki želijo vstopiti v skupino EGMONT (v obliki pomoči pri pisanju zakonodaje, vzpostavljanju sistema preprečevanja pranja denarja itd.). Poleg tega je predsedstvo razpravljalo tudi o Siriji in sicer njenem neplačevanju obveznosti in sklenilo, da jo izključi iz sistema zaščitene računalniške mreže Egmont Secure Web (ESW), preko katerega lahko uradi (člani skupine EGMONT) izmenjavajo podatke s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

Operativna delovna skupina je na svojih srečanjih v letu 2014 razpravljala predvsem o napredku pri njenih projektih, ki so se nanašali na pristojnosti uradov pri pridobivanju in posredovanju informacij;

¹⁶ Skupina EGMONT je bila ustanovljena 8. 6. 1995 v Bruslju z namenom izboljšanja mednarodnega sodelovanja med sorodnimi uradi na področju boja proti pranju denarja, naš Urad pa je bil eden izmed njenih ustanovnih članov. Konec leta 2014 je skupina EGMONT združevala 147 uradov iz celega sveta. Cilj skupine je vzpostavljanje in razvijanje sodelovanja med članicami, izmenjava informacij, izobraževanje in razvoj novih uradov po svetu. Pod njenim okriljem delujejo štiri delovne podskupine in sicer za pravne zadeve, za izobraževanje (s podskupino za informacijsko tehnologijo), za pomoč tistim državam, ki ustanavljajo sorodne urade, in podskupina za operativne zadeve.

finančne analize; poročanje finančnih podatkov; sodelovanje uradov z organi odkrivanja in pregona; varnost uradov; financiranje terorizma; digitalne valute v povezavi s pranjem denarja. Člani skupine so se dogovarjali tudi o njenem prispevku k oblikovanju strateškega načrta skupine EGMONT ter poslovnih procesih v uradih članih, v skladu z dokumentom EG Charter ter spremenjenima priporočiloma FATF številka 29 in 40.

Skupina za sprejem novih članic je na svojih sestankih v letu 2014 razpravljala o svoji reorganizaciji, da bi lahko čim bolj učinkovito izvajala svoje aktivnosti. Njena reorganizacija pa bo lahko posledično tudi vplivala na delo dveh skupin in sicer pravne ter operative delovne skupine. Kot je bilo že omenjeno v uvodu tega poglavja, je bilo na plenarnem zasedanju v Peruju v skupino sprejetih 8 novih uradov, medtem ko je Tonga izrazila željo po vstopu njegovega urada v skupino EGMONT.

Pet uradov iz Kube, Nepala, Nikaragve, Nigerija ter Kosova (ki želijo postati člani skupine EGMONT) so bili na zaprosilo njihovih »sponzorjev« vabljeni na plenarno zasedanje skupine v Peruju kot opazovalci.

Urad za preprečevanje pranja denarja je eden izmed sponzorskih uradov pri vstopu kosovskega urada v skupino EGMONT (ostala dva urada sta finski in senegalski). Sklenjeno je bilo, da je potrebno obiskati Kosovo in preveriti ter o tem napisati poročilo, ali njihov urad izpolnjuje vse predpisane pogoje. Poročilo se je obravnavalo na sestanku delovnih podskupin v Berlinu v januarju 2015, kjer se je na plenarnem zasedanju v letu 2015 tudi odločilo, da kosovski urad ne bo postal član skupine EGMONT.

Skupina za izobraževanje je na svojih sestankih v letu 2014 sprejela dopolnila k Pogojem financiranja izobraževanja, ki poteka v njenem okviru ter organizirala šest izobraževanj med plenarnim zasedanjem skupine EGMONT v Peruju. Izvedla je natečaj za najboljši primer s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (najboljših 20 primerov bo objavljenih v knjigi, ki je izšla v letu 2015). Poleg tega je skupina objavila brošuro z informacijami za nove urade, ki je bila razdeljena udeležencem v Peruju. Ugotovljen je bil porast članov skupine za izobraževanje, ki so s svojimi prispevki pripomogli k njeni učinkovitosti.

Pravna delovna skupina je na svojih srečanjih v letu 2014 pripravila dopolnjen vzorec »pisma o izmenjavi podatkov« (tako imenovan Memorandum of Understanding – MOU) skupine EGMONT, ki bo uradom služil kot osnova pri usklajevanju njegove vsebine s sorodnimi tujimi uradi. Izpostavljeno je bilo vprašanje v zvezi z uradoma iz Nigerije in El Salvadorja, saj je v primeru Nigerije prišlo do kršitve zaupnosti podatkov tujih uradov, ki so bili posredovani drugim inštitucijam brez njihovega dovoljenja, zaradi česar je bilo potrebno sprejeti posebne ukrepe; v primeru El Salvadorja pa je pravna skupina zaprosila za dodatne podatke v zvezi z internimi postopki v zvezi z zaščito podatkov in ukrepi, ki so bili sprejeti na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti. Pravna delovna skupina je razpravljala tudi o spremenjenem postopku sprejema novih uradov v skupino EGMONT, ki je bil predstavljen tudi predstojnikom vseh uradov na plenarnem zasedanju v Peruju. Na sestankih je tekla beseda tudi o spremenjenem vprašalniku pravne delovne skupine, vlogi in odgovornosti sponzorskih državah, ki pomagajo uradom (nečlanom skupine EGMONT) pri njihovih prizadevanjih za vstop v skupino ter zahtevah in kriterijih članstva.

Skupina za informacijsko tehnologijo je na svojih srečanjih obravnavala model (fizične in IT) varnosti uradov, katerega nosilca sta urada iz ZDA in Izraela ter predvidene postopke v zvezi z nadgradnjo software-a zaščitene računalniške mreže ESW, preko katerega uradi – člani skupine EGMONT – izmenjujejo podatke s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Dopolnjeni so bili tudi interni postopki te skupine v skladu z novimi EGMONT standardi in procedurami. Izpostavljeni so bili naslednji prednostni projekti v letu 2015: pristojnosti uradov; finančne analitike; poročanja transakcij; regionalni projekt v zvezi s financiranjem terorizma; sodelovanje uradov z organi odkrivanja in pregona ter projekt varnosti uradov.

6.2 BILATERALNO SODELOVANJE

V skladu z dosedanja prakso so bili za bilateralno sodelovanje v letu 2014 ravno tako značilni številni stiki med Uradom ter sorodnimi uradi iz drugih držav z namenom izmenjave podatkov v konkretnih zadevah, kot sledi v nadaljevanju.

6.2.1 Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT

Leta 2014 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT **poslal** 216 zaprosil v 150 zadevah v 39 držav ter na osnovi 66. člena ZPPDFT **prejel** 164 zaprosil v 140 zadevah iz 33 držav.

Tabela: Število zadev, v katerih je Urad leta 2014 na podlagi določil ZPPDFT poslal oziroma prejel zaprosila, po državah

Zap. št.	Država	Št. POSLANIH zaprosil v to državo	Število zadev	Št. PREJETIH zaprosil iz te države	Število zadev
1	ARGENTINA	-	-	1	1
2	AVSTRIJA	10	10	13	13
3	BAHRAJN	-	-	1	1
4	BELGIJA	-	-	1	1
5	BELORUSIJA	1	1	-	-
6	BELIZE	1	1	-	-
7	BIH	8	8	5	4
8	BOLGARIJA	1	1	2	2
9	BRITANSKI DEVIŠKI OTOKI	1	1	-	-
10	CIPER	3	3	6	4
11	ČESKA	3	3	2	2
12	ČRNA GORA	9	6	3	3
13	ESTONIJA	-	-	1	1
14	FINSKA	-	-	1	1
15	FRANCIJA	1	1	-	-
16	HRVAŠKA	34	29	27	25
17	ISLE OF MAN	-	-	2	2
18	ITALIJA	50	46	23	21
19	KAZAHSTAN	-	-	1	1
20	KOSOVO	2	2	-	-
21	LATVIJA	1	1	-	-
22	LIHTENŠTAJN	5	5	5	5
23	LITVA	1	1	-	-
24	LUKSEMBURG	-	-	2	2
25	MADŽARSKA	2	2	8	8
26	MAKEDONIJA	5	2	3	3
27	MALEZIJA	1	1	1	1
28	MALTA	2	2	6	6
29	MOLDAVIJA	1	1	1	1
30	NEMČIJA	11	10	3	3
31	NIGERIJA	-	-	1	1
32	NIZOZEMSKA	3	3	2	2
33	NORVEŠKA	1	1	-	-
34	NOVA ZELANDIJA	1	1	-	-
35	PORTUGALSKA	2	2	1	1
36	ROMUNIJA	2	2	-	-
37	RUSIJA	14	14	10	10
38	SEJŠELI	1	1	-	-
39	SLOVAŠKA	5	5	6	6
40	SRBIJA	14	14	10	9
41	ŠPANIJA	1	1	-	-
42	ŠVEDSKA	1	1	-	-
43	ŠVICA	6	5	5	4
44	TURČIJA	2	2	-	-
45	UKRAJINA	4	4	4	4
46	UZBEKISTAN	1	1	-	-
47	VELIKA BRITANIJA	4	3	4	3
48	ZDA	1	1	3	3
	SKUPAJ				

V primerjavi z letom 2013, ko je Urad poslal 148 zaprosil sorodnim uradom iz 37 držav v skupno 104 zadevah ter prejel 146 zaprosil iz 43 držav v skupno 124 zadevah, lahko ugotovimo, da se je število poslanih zaprosil povečalo za 46%, število prejetih zaprosil pa za 12,3%.

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2014 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 164 prejetih zaprosil 74 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v evidenco Urada o sumljivih transakcij.

Kot je razvidno iz zgornje tabele, smo v letu 2014 največ podatkov izmenjali s pristojnimi uradi iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Črne gore, BIH, Rusije, Srbije in Nemčije.

Na osnovi 67. člena ZPPDFT lahko Urad posreduje podatke in informacije o strankah ali transakcijah, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma tujim sorodnim organom tudi na lastno pobudo ob pogoju dejanske vzajemnosti. Na tej osnovi je Urad v letu 2014 poslal 21 tovrstnih obvestil (v letu 2013 pa 11), prejel pa 13 spontanah informacij (v letu 2013 pa 4 tovrstne informacije).

6.2.1.1 Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU), zaradi česar je Urad v letu 2014 podpisal 1 tovrstni dogovor, in sicer s sorodnim uradom iz Lihtenštajna.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2014 podpisal že 42 pisem o izmenjavi podatkov.

Vsebina pisma so sorodnim uradom iz Azerbajdžana je že usklajena, tako da je bil v tej državi že sprožen ustrezen (parlamentarni oz. vladni) postopek potrjevanja njegove vsebine. Podpis pisma z uradom iz Azerbajdžana tako predviden v letu 2015.

Še vedno pa poteka usklajevanje vsebine pisma s sorodnimi uradi iz Gvatemale, Sint Maartena, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi do konca leta 2015.

6.2.2 Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198

V okviru Sveta Evrope sprejeta Konvencija o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (v nadaljevanju Konvencija SE 198), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2010, je namenjena boju proti pranju denarja in financiranju terorizma. Vsebuje temeljno načelo, da morajo države podpisnice sprejeti take ukrepe, da se lahko odkrije, sledi, prepozna, zamrzne, zaseže in odvzame predmete, premoženjsko korist ali premoženje nezakonitega izvora, ki se uporablja ali je v celoti ali delno in na kakršen koli način namenjeno za financiranje terorizma, ali premoženjsko korist iz tega kaznivega dejanja, in da v ta namen zagotovi sodelovanje v najširšem možnem obsegu. Eden njenih temeljnih elementov je tudi, da podpira neposredno komuniciranje med državami pogodbenicami in njihovimi strokovnimi organi, ter predpisuje dolžnost obveščanja med sodelujočimi organi držav pogodbenic. V Sloveniji je osrednji organ, ki je odgovoren za pošiljanje zaprosil v okviru IV. poglavja (mednarodno sodelovanje) in odgovore nanje, za izvršitev zaprosil ali za njihovo pošiljanje organom, pristojnim za njihovo izvršitev, Urad.

Na podlagi Konvencije SE 198 je Urad v letu 2014 s strani slovenskih sodišč prejel 22 zaprosil, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb glede odvzema premoženjske koristi, denarnih kazni ter tudi stroškov kazenskega postopka. Od tega je bilo devet zaprosil zavrženih, tri zadeve so bile vrnjene v dopolnitev organom, ki so zaprosila poslali, deset zaprosil pa je bilo posredovanih pristojnim tujim organom. Iz tujine je Urad na podlagi Konvencije SE 198 prejel le eno zaprosilo, in sicer iz Republike San Marino za pravno pomoč v okviru kazenskega postopka, ki je bila posredovana pristojnim slovenskim organom.

V zvezi z izvajanjem določb Konvencije SE 198 ugotavljamo, da je poznavanje njene vsebine, potrebnih pravnih podlag in drugih pogojev s strani sodišč pomanjkljivo, saj je Urad pogosto prejel nepopolno dokumentacijo, tako z vsebinskega (zaposila za izterjavo stroškov kazenskega postopka) kot tudi formalnega vidika (npr. zaposila so bila namenjena državam, ki Konvencije niso ratificirale, ali

pa niso bili priloženi ustrezni prevodi). Kljub obširnemu pojasnilu, ki ga je Sektor za mednarodno pravno pomoč pri Ministrstvu za pravosodje posredoval Vrhovnemu sodišču v dopisu št. 560-1982/2013 z dne 24.5.2013, pravosodno osebje pogosto poenostavljeno smatra, da je Urad pristojen za vsakršno izvršitev kazenske sodbe v tujini, tudi glede neplačanih stroškov postopka. Zaradi povečevanja števila prejetih zaprosil in očitne večje aktivnosti sodišč na tem področju, ter z namenom racionalizacija postopkov tako na sodiščih kot na Uradu, smo v septembru Ministrstvu za pravosodje predlagali spremembo zakonodaje v smislu, da tovrstna zaprosila sodišča posredujejo njihovem Sektorju za mednarodno pravno pomoč, ki ima celovit pregled nad pravnimi podlagami za tovrstno sodelovanje s različnimi državami ter za različne pravne inštitute. S tem bi se približali tudi primerljivim tujim ureditvam. V okviru navedenega sektorja bi namreč lahko celovito odgovorili posameznemu sodišču o najbolj optimalni možnosti izvršitve sodbe z vidika vseh sklenjenih multilateralnih in bilateralnih pogodb. Vendar do ustrezne spremembe zakonodaje v kratkem času ne bo prišlo in na Uradu v okviru obstoječe zakonodaje izvajamo nalogo osrednjega organa tudi v prihodnje.

V času od 29.9.2014 – 1.10.2014 je v Strasbourgu potekala 6. konferenca pogodbenic Konvencije SE 198, katere se je udeležila uslužbenka Urada kot članica slovenske delegacije. V okviru tridnevne konference, na kateri je bil poudarjen pomen Varšavske deklaracije in mednarodnega sodelovanja nasploh, še posebej v boju zoper financiranje terorizma glede na aktualno nevarnost terorizma, je bil opravljen pregled aktualnega stanja držav podpisnic Konvencije SE 198, katerim se je pridružila Velika Britanija, ter držav, ki so jo ratificirale, v postopku podpisa oz. ratifikacije pa so trenutno Azerbajdžan, Češka, Estonija, Nemčija, Liechtenstein, Turčija in Maroko. Obravnavana so bila poročila o ocenjevanju posameznih držav pogodbenic glede izvajanja Konvencije SE 198, in sicer za Moldavijo, Malto in Črno goro, skupaj s predstavitvijo ugotovitev in priporočil, obravnavano pa je bilo tudi t.im. »follow-up« poročilo o Romuniji. Podane so bile informacije o načrtovanih ocenjevanjih po posameznih državah pogodbenicah ter predvidenem seminarju za ocenjevalce v maju prihodnje leto. Konferenca se je zaključila z vzpodbudo za ponovno preučitev obstoječih izjav in pridržkov po 53. členu Konvencije v luči morebitne omilitve oz. njihove ukinitve.

6.2.3 Ostale oblike mednarodnega sodelovanja

- Predstavnik Urada se je udeležil konference v zvezi s projektom HEMOLIA, ki je potekal od 10.2. do 11.2.2014 v Bukarešti. Gre za projekt Evropske unije, ki naj bi omogočil uporabo ogromne količine podatkov EU Telecoma, kateri bi lahko ob souporabi ostalih podatkov, s katerimi razpolagajo uradi za preprečevanje pranja denarja, pripomogli k hitrejšemu in učinkovitejšemu reševanju sumljivih zadev s tega področja.
- Dne 12.3.2014 so se predstavniki mudili v hrvaškem uradu na sestanku, kjer sta bila prisotna tudi predstavnika sorodnega urada iz Liechtensteina. Beseda je tekla o konkretnih zadevah s področja sumljivih transakcij, izboljšanju možnosti za izmenjavo podatkov (Liechtensteinski urad lahko posreduje finančne podatke le izjemoma), poleg tega pa je direktor Urada podpisal pismo o izmenjavi podatkov z direktorjem urada iz Liechtensteina.
- Sodelovanje in izobraževanje v zvezi z računalniško mrežo FIU.NET, preko katere uradi iz držav članic EU izmenjavajo podatke v zadevah, za katere obstaja sum pranja denarja oziroma financiranja terorizma:
 - v Kopenhagenu je od 26.1.2014 do 28.1.2014 potekala delavnica zvezi z uporabo Mat3ch tehnologije, ki so se je udeležili predstavniki FIU.NET Bureauja ter uradov iz Finske, Nizozemske, Estonije, Belgije, Danske in Slovenije. Omenjena tehnologija se uporablja na mreži FIU.NET za anonimno primerjavo podatkov na večjem številu subjektov. Osebni podatki oseb, ki jih posamezni uradi obravnavajo zaradi sumov pranja denarja, se po posebnem postopku anonimizirajo in kriptirajo ter se v taki obliki preko mreže FIU.NET primerjajo s podatki drugih uradov
 - Predstavnik Urada sta se med 19.5.2014 in 22.5.2014 mudila v Budimpešti na delavnici FIU.NET, kjer sta bila seznanjena s planiranimi aktivnostmi v zvezi s to računalniško mrežo ter posodobitvami, ki bi omogočile še učinkovitejšo izmenjavo podatkov med uradi iz EU držav, priključenimi na to mrežo. Prvič so bili kot opazovalci prisotni tudi predstavniki hrvaškega urada.
 - V Ljubljani je dne 7.10.2014 potekala delavnica, katere so se udeležili predstavniki uradov iz Hrvaške, Cipra, Grčije, Bolgarije, Romunije in Slovenije. Udeležencem je bila predstavljena posodobljena verzija programa FIU.NET 2.0, pridobljeno znanje pa so preizkusili na praktičnih primerih. Delavnico so vodili predstavniki FIU.NET Bureauja.
 - v Haagu je od 25.11.2014 do 28.11.2014 potekala delavnica FIU.NET . FIU.NET naj bi se v bližnji prihodnosti pridružil EUROPOLu, zaradi česar so udeležence seznanili z aktivnostmi EUROPOLa, postopki njihovega dela, računalniškimi progami (predvsem program SIENA) ter sodobnejšo različico programa FIU.NET 2.0, ki naj bi prišel v uporabo konec leta 2014.

- Na podlagi projektov bilateralne tehnične pomoči (pod okriljem Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije) je Urad v letu 2014 sodeloval v projektu pomoči sorodnemu makedonskemu uradu. Projekt je potekal v dveh delih in sicer delovnih obiskih v Skopju (16.6.2014 – 19.6.2014) ter Ljubljani (29.9.2014 – 2.10.2014). Izmenjane so bile informacije v zvezi s funkcijami in pristojnostmi obeh uradov, Urad pa je predstavil svoj postopek sprejema sumljivih transakcij, zbiranja potrebnih podatkov in njihove analize. Makedonski urad je v 4. krogu ocenjevanja odbora MONEYVAL prejel slabše ocene, Urad pa jim je na osnovi lastnih izkušenj predlagal ukrepe ter aktivnosti za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.
- Predstavniki Urada so se od 25.8.2014 do 27.8.2014 mudili v makedonskem uradu, kjer so se seznanili z njihovim informacijskim sistemom ASK, ki jim ga je vzpostavilo norveško podjetje. To je specializiran sistem namenjen prejemu, shranjevanju in distribuciji informacij, ki je prilagojen delovanju uradov za preprečevanje pranja denarja. Sistem tehnično in vsebinsko odgovarja zahtevam in potrebam slovenskega Urada, zaradi česar obstaja možnost nadgradnje njegovega obstoječega informacijskega sistema.
- V letu 2014 je predstavnik Urada kot »sponzorja« kosovskemu uradu pri njegovih aktivnostih v zvezi z vstopom v skupino EGMONT obiskal Kosovo. Vsak urad, ki se želi pridružiti skupini EGMONT, mora imeti tri urade »sponzorje«, ki mu pomagajo pri njegovemu vstopu v skupino. Pri tem ne gre za finančno pomoč, temveč pomoč v obliki izmenjave izkušenj ter priprave ukrepov, ki so potrebni za izpolnitev pogojev vstopa (sprejem ustrezne zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki je usklajena z mednarodnimi standardi; neodvisnost urada in njegove operativne funkcije ter pristojnosti itd.). Predstavnik slovenskega urada je skupaj s predstavnikoma drugih dveh sponzorskih uradov (senegalskega in finskega) pripravil natančno poročilo o stanju kosovskega urada ter njegovih aktivnostih. Kot je bilo že omenjeno, se je poročilo obravnavalo na sestanku delovnih podskupin v Berlinu v januarju 2015, na plenarnem zasedanju v letu 2015 pa se je tudi odločilo, da kosovski urad ne bo postal član skupine EGMONT.
- Od 15.10.2014 do 17.10.2014 je v Podgorici v Črni gori potekala delavnica TAIEX, ki je bila namenjena zavezancem na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma, ki opravljajo funkcije s področja računovodstva, finančnega in davčnega svetovanja. Predstavnica Urada je na delavnici sodelovala kot predavateljica, poleg nje pa so bili kot strokovnjaki vabljeni še predstavnika malteškega in španskega urada ter irski samostojni finančni strokovnjak.
- V času od 20.10.2014 do 21.10.2014 je v Podgorici v Črni gori potekala Regionalna konferenca predstojnikov uradov za preprečevanje pranja denarja, katere so se udeležili predstavniki uradov iz Hrvaške, Srbije, Črne gore, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Albanije ter Slovenije. Na konferenci so se obravnavale naslednje teme: možnosti krepitve sodelovanja med uradi iz regije; nove tipologije pranja denarja (predvsem uporaba e-denarja); implementacija novih priporočil FATF v zakonodajo posameznih držav; kriteriji za uvrstitev posameznikov na listo politično izpostavljenih oseb; izmenjava dobrih praks pri mednarodnem sodelovanju na področju odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Organizator regionalne konference v letu 2015 naj bi bil urad Bosne in Hercegovine.

7 DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE**7.1 ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE****7.1.1 Gibanje in struktura kadrov**

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2014 skupaj z direktorjem zaposlenih 19 delavcev. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2014 zasedenost delovnih mest 90,47%.

Leta 2014 je v Uradu prišlo do določenih organizacijskih in kadrovskih sprememb. Spremenjena je bila organizacijska struktura Urada, in sicer je bila ukinjena Služba za analitiko. Ena izmed uslužbenk Službe za analitiko je bila premeščena v Sektor za sumljive transakcije, ena pa v vodstvo Urada. Poleg tega so bile v letu 2014 na podlagi sklepa Vlade RS št. 10003-3/2014/7 z dne 25. 2. 2014 v Urad prerazporejene tri nove sodelavke, ki delo opravljajo v nazivu podsekretar. V Sektor za preventivo in nadzor je bila prerazporejena ena sodelavka iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in ena iz Ministrstva za delo družino in socialne zadeve, v Sektor za sumljive transakcije pa je bila prerazporejena sodelavka iz Ministrstva za finance – Služba za informatiko.

Izobrazbena struktura delavcev Urada na dan 31. 12. 2014 je razvidna iz Tabele 13.

Tabela 13: Število zaposlenih po izobrazbi v obdobju 1995 - 2014

Datum	Število zaposlenih	Stopnja izobrazbe			
		Magisterij	Univerzitetna/ Visoka	Višja	Srednja
01.01.1995	5		4		1
01.04.1995	7		5		2
01.09.1995	8		6		2
01.06.1996	10		8		2
31.12.1997	12	1	9		2
31.12.1998	12	1	9		2
31.12.1999	14	1	10		3
31.12.2000	14	2	9		3
31.12.2001	15	2	10		3
31.12.2002	15	2	10	1	2
31.12.2003	15		12	1	2
31.12.2004	17	1	13	1	2
31.12.2005	17	2	13		2
31.12.2006	16	1	13		2
31.12.2007	17	1	14		2
31.12.2008	18	1	15		2
31.12.2009	18	2	14		2
31.12.2010	18	2	14		2
31.12.2011	16	1	13		2
31.12.2012	16	1	13		2
31.12.2013	16	1	13		2
31.12.2014	19	2	16		2

Kot je razvidno iz gornje tabele, sta bila na dan 31. 12. 2014 v Uradu zaposlena dva delavca s srednjo izobrazbo (10,52% delež), 15 delavcev z univerzitetno oziroma visoko strokovno izobrazbo pravne, ekonomske, upravne in elektrotehniške smeri (78,94% delež) in dva delavca s končanim magisterijem (10,52% delež).

7.1 FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2014 znašala 652.014 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 567.072 EUR (ali 86,97 %), za izdatke za blago in storitve 60.833 EUR (ali 9,33 %) ter za plačilo članarine mednarodne delovne skupine EGMONT 3.616 EUR (ali 0,55%). Zaradi izvajanja varčevalnih ukrepov porabe na postavki za investicije v letu 2014 nismo imeli.

Na predlog Urada se je struktura planiranih sredstev znotraj posameznih postavk do konca leta 2014 nekoliko spremenila, saj so bile med letom opravljene manjše prerazporeditve sredstev. Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 652.014 EUR je Urad v letu 2014 porabil 631.521 EUR oziroma 96,8 % vseh dodeljenih sredstev.

7.2 INFORMATIKA

V letu 2014 je v Služba za informatiko UPPD začela, nadaljevala oz. zaključila naslednje aktivnosti oziroma projekte:

Področje elektronskega sporočanja podatkov s strani zavezancev po ZPPDFT na zaprosila Urada

Nadaljevanje pogovorov z zavezanci po ZPPDFT (predvsem bankami in igralnicami) o možnosti in načinu elektronskega pošiljanja dokumentov v odgovorih na zaprosila Urada, ki jih dnevno sporočajo zavezanci. Osnova za pogovore je bil v preteklosti pripravljen t.i. protokol izmenjave podatkov, ki določa obliko in vsebino izmenjave podatkov o zaprosilih po elektronski poti. Hkrati smo nadaljevali pogovore z Združenjem bank Slovenije (ZBS) glede testiranja in implementacije komunikacijskega vmesnika za sporočanje. Ker je za tovrstno izmenjavo podatkov zaradi racionalizacije poslovanja zainteresirana večina zavezancev, bomo tudi v prihodnje iskali najoptimalnejšo rešitev, ki bi privedla k racionalizaciji poslovanja. Odprto še vedno ostaja vprašanje, z uporabo katere elektronske poti bo potekala podatkovna komunikacija.

Vzdrževanje podatkovne baze in evidenčnega sistema UPPD

Skozi vse leto so potekale aktivnosti administriranja podatkovne baze in boljše organizacije podatkov zaradi stalno se spreminjajočega obsega sporočanja s strani zavezancev po ZPPDFT. Aktivnosti so najbolj intenzivne v prvih mesecih leta, ko je potrebno sporočene podatke tudi urediti zaradi izdelave statistik za letno poročilo Urada.

Zbiranje, hramba in objava podatkov o transakcijah, ki jih sporočajo zavezanci na podlagi drugega odstavka 38. člena ZPPDFT

V preteklosti smo se z zavezanci dogovorili na kakšen način bodo sporočali podatke o transakcijah Uradu. V Službi za informatiko smo pripravili podatkovno strukturo in določili način pošiljanja, ki smo ga uskladili z zavezanci. Za namen hrambe podatkov smo na podlagi dogovorjene podatkovne strukture kreirali podatkovno zbirko. V letu 2014 smo še dopolnili programske procedure za analizo podatkov v podatkovni zbirki. Prejem, shranjevanje in obdelava prejetih podatkov ter njihova objava na spletni strani Urada je naloga, ki so v celoti zagotavlja Služba za IT.

Priprava statističnih podatkov in analiza GT za letno poročilo za leto 2014

Zaradi priprave letnega poročila Urada je bilo potrebno (do konca februarja 2014) pripraviti detajlno statistično analizo sporočenih gotovinskih transakcij Uradu s strani zavezancev v letu poprej.

Odpravljanje neskladij z matičnimi številkami ekspozitur bank

Zaradi spreminjajočega se načina označevanja ekspozitur nekaterih bank je bilo potrebno tudi v 2014 sprotno popravljati neskladje z številčenjem v šifrantih v evidenčnem sistemu Urada, ki ga vodi Urad.

Odkrivanje in odpravljanje napak na strežnikih

Na notranjem omrežju Urada je potrebno redno spremljati log datoteke in opraviti servisna dela zaradi programskih napak in strojnih okvar, ko se pojavijo. Takšen pregled se je vršil tedensko, po potrebi tudi pogosteje.

Tehnična podpora pri mednarodno izobraževalnih aktivnostih

Sodelovali smo pri tehnični podpori in zagotovitvi potrebne opreme za izvedbo delavnice za NRA.

Aktivnosti izobraževanja uporabnikov

Po potrebi v službi za informatiko sodelujemo pri pripravi navodil in postopkov dela ter izvedbi izobraževanja uporabnikov evidenčnega sistema Urada.

Arhiviranje prejetih zaupnih podatkov

- **Egmont (ESW)**

Arhiviranje poteka v precejšnji meri avtomatizirano, tako da se ob zapustitvi seje izvede pripravljena skripta, ki poskrbi da se vsakodnevni arhiv zapiše na zunanji podatkovni nosilec. Periodično se arhiv prenese na trajnejše podatkovne nosilce.

- **Podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah - X400 elektronski predal**

Ločeno poteka arhiviranje podatkov o gotovinskih transakcijah prejetih s strani zavezancev preko X400 elektronskega predala. Takšen način je nujen zaradi tega, ker je zakonska obveznost Urada, da se podatki hranijo v nespremenjeni obliki, kot so bili dobljeni s strani posameznih zavezancev.

- **Podatkov o prenosih gotovine čez državno mejo**

Podatke, ki jih Urad prejema od FURS, je bilo potrebno obdelati in arhivirati.

Vključevanje novih sodelavcev v delovni proces Urada

V letu 2014 smo v službi za informatiko sodelovali pri tehnično informacijski vključitvi štirih novih sodelavcev v delovni proces. Sodelavcem smo priskrbeli ter konfigurirali vso potrebno informacijsko komunikacijsko opremo in jih seznanili z varnostno politiko Urada.

8 POVZETEK

Poročilo o delu Urada za leto 2014 je že devetnajsto poročilo Vladi RS, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2014 do dne 31. 12. 2014. V poročilu so predstavljeni podatki iz vseh temeljnih področij delovanja Urada (delo na področju gotovinskih in sumljivih transakcij, preventiva in nadzor ter mednarodno sodelovanje), podatki o poslovanju Urada na finančnem in kadrovskem področju ter na področju informatike, kot tudi nekateri statistični podatki o delovanju ostalih državnih organov, ki so prejemniki izdelkov Urada, oziroma Urad z njimi sodeluje pri izvajanju predpisov s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja.

Gotovinske transakcije, nakazila in prenosi gotovine čez mejo Skupnosti

V letu 2014 je Urad prejel podatke o 13.548 gotovinskih transakcijah, kar je za 22 % manj kot v preteklem letu, pri tem pa se je za enak odstotek zmanjšala tudi skupna vrednost transakcij. V celotnemu številu sporočenih gotovinskih transakcij imajo, tako kot že vsa leta poprej, največji delež gotovinske transakcije sporočene iz bančnega sektorja. Konec leta 2014 je bilo v evidenčnem sistemu Urada zavedenih 553.597 gotovinskih transakcij. Po kripto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinoja HIT Nova Gorica.

V letu 2014 so organizacije Uradu sporočile podatke o skupno 4.406 nakazilih v države oziroma na račune pravnih in fizičnih oseb s sedežem oziroma prebivališčem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma. Od tega je bilo 70 % nakazil izvršenih v imenu domačih pravnih oseb, 26 % nakazil v imenu tujih pravnih oseb, 3 % nakazil v imenu fizičnih oseb. Prejemniki teh nakazil so bila v 95 % primerov tuja podjetja, 3 % nakazil so prejele fizične osebe, 1 % nakazil je bilo izvršenih slovenskim pravnim osebam.

Sumljive transakcije

Na področju sumljivih transakcij smo v Uradu leta 2014 prejeli 480 prijav, pri katerih so bili podani nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V zvezi z vsemi temi prijavami smo odprli zadeve in pričeli z zbiranjem podatkov. Skupno smo v Uradu v obdobju 1995 - 2012 v zvezi s pranjem denarja ali financiranjem terorizma odprli že 3.884 zadev. Med prijavitelji so tudi leta 2014 prevladovala banke (372 prijav ali 77,5 % delež vseh prijav). V letu 2014 je število prijav upadlo za 20%, medtem ko je struktura prijaviteljev ostala enaka.

Urad je leta 2014 zaključil z obravnavo 521 oziroma 19 % več kot leta 2013, pri čemer smo v 190 zadevah policiji/državnemu tožilstvu posredovali obvestilo o sumljivih transakcijah zaradi suma pranja denarja, v nadaljnjih 124 zadevah smo pristojnim organom posredovali informacije zaradi ugotovljenega suma storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj, navedenih v 62. členu ZPPDFT, medtem ko v 207 zadevah z analizo nismo potrdili v začetku izkazanih razlogov za sum pranja denarja. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, je bilo tudi leta 2013 največ kaznivih dejanj davčne zatajitve ter zlorabe položaja ali pravic pri opravljanju gospodarske dejavnosti. Med zaznanimi tehnikami pranja denarja prednjačijo gotovinski dvigi, prenosi sredstev med računi in državami ter pologi gotovine.

Faze postopkov v zvezi s podanimi kazenskimi ovadbami za pranje denarja

Iz statističnih podatkov, ki jih Urad prejema od policije, državnih tožilstev in sodišč je razvidno, da je bilo leta 2014 s strani Policije podanih 47 novih kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, v še 12 zadevah pa so tožilstva sama pričela s pregonom. Skupaj so se tako v letu 2014 pričeli postopki s področja pranja denarja v 59 zadevah, kar je sicer manj kot leta 2013, vendar še vedno v povprečju zadnjih petih let, kar kaže na kontinuiteto obravnave tega kaznivega dejanja s strani organov pregona. Od leta 1995 dalje so se skupno pričeli postopki v 407 kazenskih zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V zvezi z vsemi temi zadevami je postopek že končan v 166 zadevah (45 zadev se je končalo z obsodilno sodbo, v 16 zadevah so bile izrečene oprostilne sodbe, v 55 zadevah se tožilec ni odločil za pregon, v 20 zadevah je tožilec odstopil od pregona, v 13 je postopek zaustavilo sodišče, 6 zadev so sodišča odstopila v reševanje tujini, medtem ko je v 7 primerih prišlo do združitve postopkov in v 2 do prekvalifikacije kaznivega dejanja), v 104 zadevah se tožilstvo še odloča o pregonu, v 1 zadevi je tožilstvo pregon odložilo, medtem ko se 135 zadev nahaja v različnih fazah obravnave (zahteva za preiskavo, preiskava, obtožnica).

Na Uradu ugotavljamo, da se je tudi v letu 2014, že četrto leto zapored močno povečalo skupno število zadev, v katerih potekajo (ali so potekali) postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, in sicer v letu 2011 za 52 zadev, v letu 2012 za 55 zadev, v letu 2013 za 83 zadev in v letu 2014 za 59 zadev, hkrati pa so sodišča izrekla obsodilne sodbe v kar 19 zadevah. Ugotavljamo tudi, da se ni povečalo število zavrženih kazenskih ovadb s strani tožilstva, tako da število zadev v fazah zahteve za preiskavo, preiskave in obtožnice vztrajno narašča in konec leta 2014 znaša kar 135 zadev.

V zvezi s sodelovanjem Urada pri odkrivanju kaznivih dejanj pranja denarja v obdobju 2010 – 2014 ugotavljamo, da je 52 % od skupno 306 predkazenskih in kazenskih postopkov s področja pranja denarja temeljilo na obvestilih Urada. Med temi zadevami se je kar 36 % odstotkov zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT, 7% zadev na podlagi prijav različnih prijaviteljev, 9 % pa na podlagi pobud državnih organov. Policija ali tožilstva so v 48% zadev preganjala kaznivo dejanje pranja denarja povsem samostojno. Navedena struktura jasno kaže na to, da sporočene sumljive transakcije zavezancev odločilno prispevajo k številu obravnavanih zadev Policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit. Hkrati pa tudi letos ugotavljamo povečanje samostojnega dela Policije pri odkrivanju in preiskovanju kaznivega dejanja pranja denarja, saj je v letu 2014 podala na podlagi lastnih informacij 24 kazenskih ovadb za kaznivo dejanje pranja denarja. Navedeno nakazuje predvsem na sistemsko delo Policije pri pregonu kaznivega dejanja pranja denarja.

Preventiva in nadzor

V letu 2014 je Urad podal 44 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago izvajanja posameznih določil ZPPDFT. Pri tem velja poudariti, da v teh primerih ni šlo za avtentično razlago zakona, saj le - to lahko poda samo zakonodajalec. Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezancem in ostali zainteresirani javnosti.

Delo Urada je bilo tudi v letu 2014 v veliki meri vezano na delovanje Posebnega odbora pri Svetu Evrope MONEYVAL. V letu 2014 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja odbora MONEYVAL, katerih so se udeležili, poleg predstavnikov Urada, tudi predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve in Banke Slovenije.

Predstavniki Urada so v letu 2014 izvedli skupno 26 ur 30 min predavanj na različnih seminarjih v Sloveniji. Seminarji oziroma sodelovanje pri različnih oblikah izobraževanj je bilo namenjeno predvsem zavezancem in organom odkrivanja kaznivih dejanj.

Urad v letu 2014 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s strani drugih nadzornih organov.

Izpostaviti velja tudi veliko število novinarskih vprašanj, na katera je Urad odgovoril preko Službe za odnose z javnostmi Ministrstva za finance.

V letu 2014 Urad ni prejel zaprosila za posredovanje informacij javnega značaja.

Mednarodno sodelovanje

V letu 2014 je v Budimpešti od 16.2. do 19.2.2014 potekal sestanek delovnih podskupin skupine EGMONT, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika Urada, medtem ko se plenarnega zasedanja skupine EGMONT, ki je potekalo od 1.6. do 6.6.2014 v Peruju, ni udeležil noben predstavnik naše inštitucije.

Na plenarnem zasedanju v Peruju je bilo v skupino EGMONT sprejetih osem (8) novih uradov in sicer iz Angole, Bruneja, Čada, Gane, Jamajke, Namibije, Sint Maartena in Tanzanije, tako da se je konec leta 2014 število uradov v skupini povzpelo na 147.

Leta 2014 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT poslal 216 zaprosil v 150 zadevah v 39 držav, na podlagi 66. člena ZPPDFT pa je prejel 164 zaprosil v 140 zadevah iz 33 držav. V primerjavi z letom 2013, ko je Urad poslal 148 zaprosil sorodnim uradom iz 37 držav v skupno 104 zadevah ter prejel 146 zaprosil iz 43 držav v skupno 124 zadevah, lahko ugotovimo, da se je število poslanih zaprosil povečalo za 46%, število prejetih zaprosil pa za 12,3%.

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2014 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 164 prejetih zaprosil 74 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v bazo Urada o sumljivih transakcij. V letu

2014 je Urad največ podatkov izmenjal s pristojnimi uradi iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Črne gore, BIH, Rusije, Srbije in Nemčije.

Na osnovi 67. člena ZPPDFT lahko Urad posreduje podatke in informacije o strankah ali transakcijah, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma tujim sorodnim organom tudi na lastno pobudo ob pogoju dejanske vzajemnosti. Na tej osnovi je Urad v letu 2014 poslal 21 tovrstnih obvestil (v letu 2013 11), prejel pa 13 spontanah informacij (v letu 2013 4 tovrstne informacije).

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU), zaradi česar je Urad v letu 2014 podpisal 1 tovrstni dogovor in sicer s sorodnim uradom iz Liechtensteina. Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2014 podpisal že 42 pisem o izmenjavi podatkov. Vsebina pisma s sorodnim uradom iz Azerbajdžana je že usklajena, tako da je bil v tej državi že sprožen ustrezen (parlamentarni oz. vladni) postopek potrjevanja njegove vsebine. Podpis pisma z uradom iz Azerbajdžana je tako predviden v letu 2015. Še vedno pa poteka usklajevanje vsebine pisma s sorodnimi uradi iz Gvatemale, Sint Maartena, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi do konca leta 2015.

Na podlagi Konvencije Sveta Evrope 198 je Urad v letu 2014 s strani slovenskih sodišč prejel 22 zaprosil, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb glede odvzema premoženjske koristi, denarnih kazni ter tudi stroškov kazenskega postopka. Od tega je bilo devet zaprosil zavrnjenih, tri zadeve so bile vrnjene v dopolnitev organom, ki so zaprosila poslali, deset zaprosil pa je bilo posredovanih pristojnim tujim organom. Iz tujine je Urad na podlagi Konvencije SE 198 prejel le eno zaprosilo, in sicer iz Republike San Marino za pravno pomoč v okviru kazenskega postopka, ki je bila posredovana pristojnim slovenskim organom.

Informatika

Tudi v letu 2014 smo v Službi za IT Urada izvajali aktivnosti, ki se v večji meri nanašajo na upravljanje evidenčnega sistema Urada ter administriranje internega omrežja Urada.

Te aktivnosti so bile operativne, izobraževalne in administrativne narave.

Med temi aktivnostmi izpostavljamo naslednje:

- strojna in programska posodobitev varnega omrežja za izmenjavo podatkov z drugimi Uradi ESW in Fiu.net.
- priprava vsebinske in tehnične podlage za IT projekte, ki bodo financirani z EU sredstvi.

Kot operativne aktivnosti, ki potekajo skozi celo leto navajamo:

- priprava statistik in analiz na podlagi podatkov sporočenih s strani zavezancev
- tehnična podpora pri domačih in mednarodnih videokonferencah ter izobraževalnih aktivnostih.
- različne migracije podatkovnih zbirk GT in podatkov o nakazilih znotraj notranjega omrežja Urada
- skozi vse leto so trajajoče aktivnosti upravljanja podatkovnih zbirk z namenom boljše organizacije podatkov v zbirkah GT in podatkov sporočenih po 38. b členu ZPPDFT. Čeprav arhiviranje in varnostno kopiranje podatkov iz evidenc, ki jih upravlja Urad poteka v precejšnji meri avtomatizirano, je potrebno redno periodično preveriti ali so podatki ustrezno hranjeni
- vzdrževanje strojne in programske opreme ter administracija notranjega omrežja Urada
- administriranje spletne strani Urada
- sodelovanje pri tehnično informacijski vključitvi štirih novih sodelavcev v delovni proces Urada

Kadrovske zadeve

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2014, skupaj z direktorjem zaposlenih 19 delavcev. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2014 zasedenost delovnih mest 90,47%.

Leta 2014 je v Uradu prišlo do določenih organizacijskih in kadrovskih sprememb, in sicer je bila ukinjena Služba za analitiko, poleg tega so bile v letu 2014 na podlagi sklepa Vlade RS v Urad prerezporejene tri nove sodelavke, ki delo opravljajo v nazivu podsekretar.

Finančno materialno poslovanje

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2014 znašala 652.014 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 567.072 EUR (ali 86,97 %), za izdatke za blago in storitve 60.833 EUR (ali 9,33 %) ter za plačilo članarine mednarodne delovne skupine EGMONT 3.616 EUR (ali 0,55%). Zaradi izvajanja varčevalnih ukrepov porabe na postavki za investicije v letu 2014 nismo imeli.

Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 652.014 EUR je Urad v letu 2014 porabil 631.521 EUR oziroma 96,8 % vseh dodeljenih sredstev.

Darko Muženič
direktor

Poslano:

1x Vlada Republike Slovenije
1x zbirka dokumentarnega gradiva